

Verneplan for vassdrag
10 ÅRS VERNEDE VASSDRAG

Egil Mikkelsen

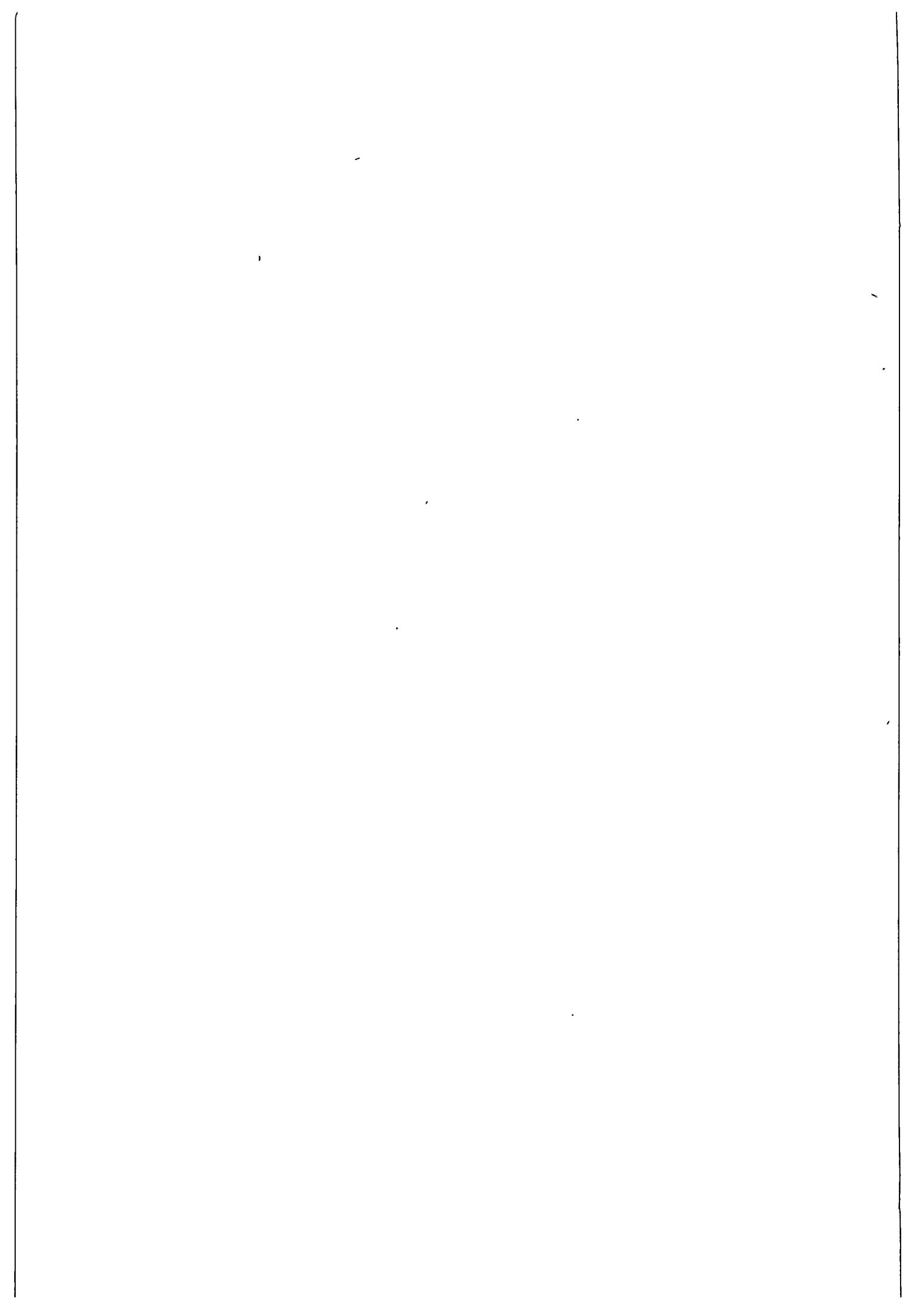
KULTURMINNER I
IMSA/TRYA-VASSDRAGET
HEDMARK-OPPLAND

Universitetets Oldsaksamling

KULTURMINNER I IMSA/TRYA-VASSDRAGET, HEDMARK-OPPLAND

Egil Mikkelsen

Oslo 1982

REGISTRERING AV VERNEVERDIER I DE 10-ÅRS VERNEDDE VASSDRAG

Stortinget behandlet i april 1973 verneplan for vassdrag. Ved behandlingen ble vassdragene delt i følgende grupper:

- 1) Varig vernede vassdrag
- 2) Vassdrag med vern foreløpig fram til 1983
- 3) Vassdrag som kan konsesjonsbehandles

For endel vassdrag utsatte Stortinget behandlingen i påvente av nærmere forslag fra Regjeringen. Stortinget tok stilling til disse vassdragene i november 1980 og plasserte dem i forannte grupper. For gruppe 2 ble verneperioden forlenget til 1985.

Det er forutsetningen at både verneverdiene og utbyggingsverdiene i vassdragene i gruppe 2 skal utredes nærmere før det tas endelig stilling til vernespørsmålet.

Miljøverndepartementet har påtatt seg ansvaret for å klarlegge følgende verneinteresser.

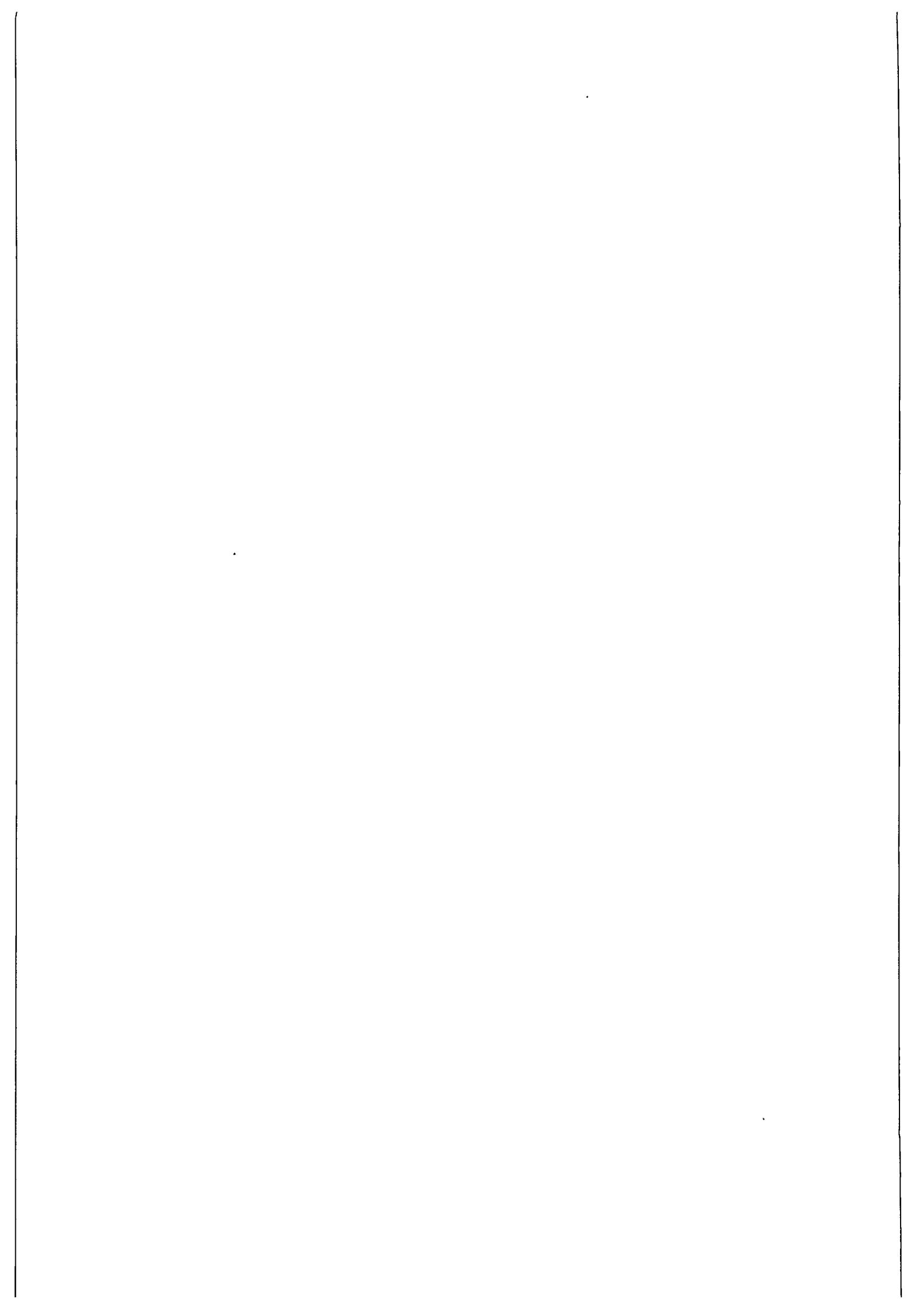
- Resipientinteressene
- Naturvitenskapelige interesser
- Kulturvitenskapelige interesser
- Viltinteressene
- Fiskeinteressene
- Friluftsinteressene

Miljøverndepartementet oppnevnte 30. juni 1978 "Styringsgruppen for vurdering av kulturverdiene i de 10 års vernede vassdrag" til å stå for arbeidet med å klarlegge kulturvitenskapelige interesser. Styringsgruppen består av to representanter fra den arkeologiske interimskommisjon, en representant fra Riksantikvaren og fra Tromsø Museum samt en representant fra Miljøverndepartementet.

Denne rapporten er avgitt til Miljøverndepartementet som et ledd i arbeidet med å klarlegge de kulturvitenskapelige interesser. Rapporten er begrenset til å omfatte registrering av kulturverdier i tilknytning til 10-års vernede vassdrag. Rapporten omfatter ingen vurdering av verneverdiene, og heller ikke av den skade som måtte oppstå ved eventuell kraftutbygging.

En er kjent med at noen kraftselskaper tar sikte på innen 1985 å ha ferdig søknad om utbygging av vassdrag innenfor gruppe 2, i tilfelle av at Stortinget skulle treffe vedtak om konsesjonsbehandling for disse vassdrag.

Denne rapporten tilfredsstiller ikke de krav vassdragslovgivningen stiller til søknader om kraftutbygging. Den kan derfor ikke nytties som selvstendig grunnlag for vurdering av skader/ulemper ved kraftutbygging.

FORORD.

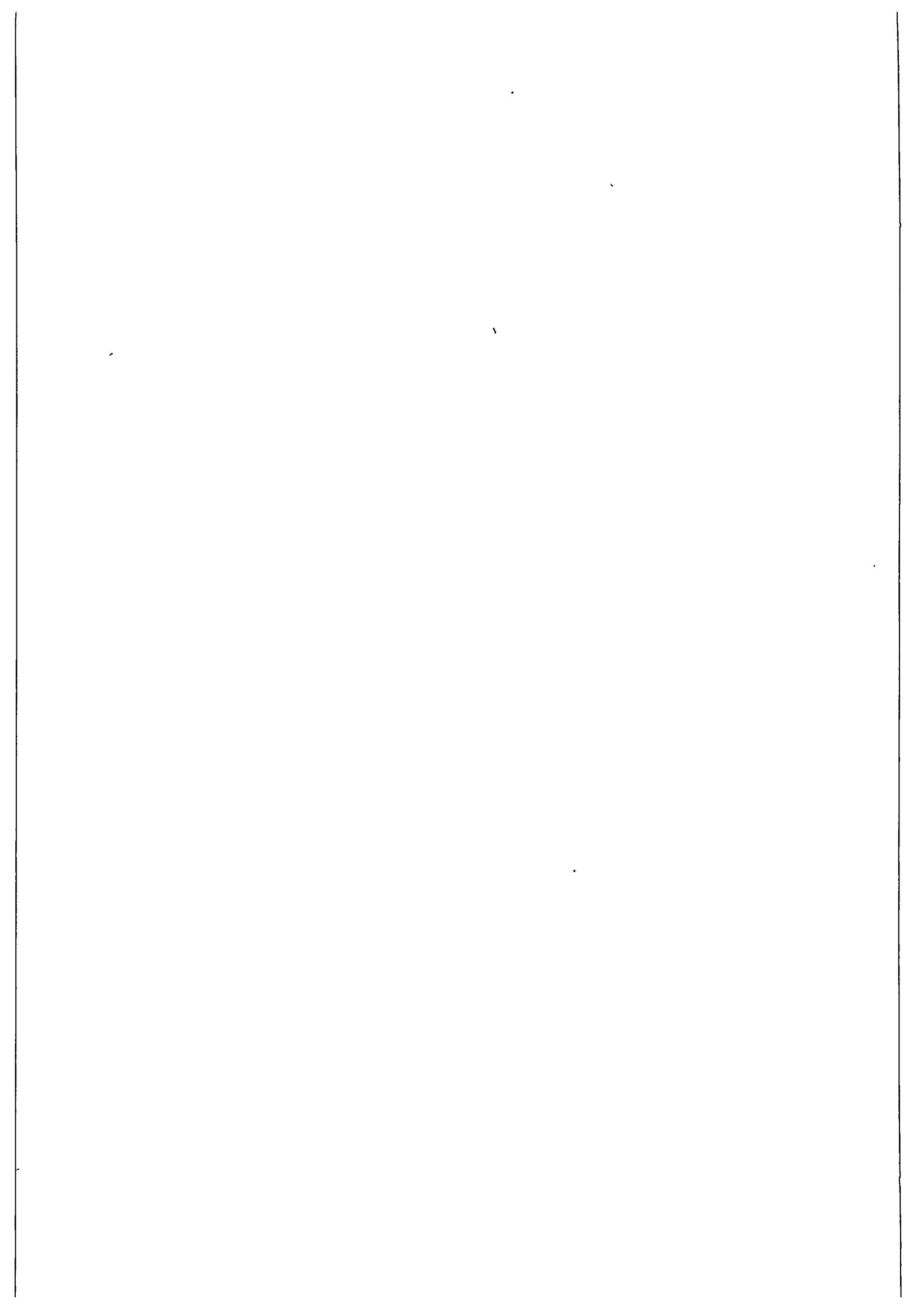
Følgende institusjoner har fått i oppdrag å registrere kulturminner i de 10-års vernede vassdrag: Universitetets Oldsaksamling, Oslo, Arkeologisk Museum i Stavanger, Historisk Museum, Bergen, og Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, Trondheim, utreder den arkeologiske delen av verneinteressene i Sør-Norge. Riksantikvaren, Oslo, utreder den etnologiske delen av verneinteressene i det samme området. Tromsø museum har ansvar for både den arkeologiske, den etnologiske og den samisk/etnografiske utredningen i Nord-Norge. Oppdraget omfatter i alt 60 vassdrag.

Undersøkelsesområdet omfatter hele vassdragets nedslagsfelt, men det har ofte vært nødvendig å begrense feltarbeidet til visse deler av dette. I prinsippet er alle spor etter menneskelig aktivitet kulturminner. Kulturminnene blir ikke bare vurdert som enkeltobjekter, men også som ledd i det totale kulturlandskapet og som ledd i stedets kulturhistorie. Fordi registreringen er knyttet til Verneplan for vassdrag, er det spesielt viktig å belyse hvilket forhold kulturminner og kulturlandskap har til elver og vann.

Arkeologene har først og fremst ansvar for minnene fra forhistorisk tid og middelalder (tiden før 1537). I noen tilfelle registrerer de også minner fra nyere tid og minner uten sikker datering. Den vanligste typen kulturminner som hører under arkeologenes ansvarsområde, er steinalderboplasser, gravhauger eller -røyser, hustufter, fangstanlegg (dyregraver o.a.) og jernutvinningsplasser.

De øvrige faste kulturminnene fra nyere tid registreres av etnologer og samisk-etnografer. Grensen framover i tid er satt til 1. verdenskrig, men ofte er det naturlig også å ta med andre minner. Den vanligste typen kulturminner fra nyere tid er gårdsanlegg og setre, veier og broer, anlegg for rømmerfløting, vassdrevne kverner og sager og minner knyttet til samiske næriner, f. eks. boplasser, fangstanlegg for villrein og offerplasser.

Styringsgruppen som setter opp rammer for de kulturhistoriske undersøkelsene og samordner denne delen av prosjektet, består av:

Konservator Anne-Berit Ø. Borchgrevink
Riksantikvaren/Institutt for folkelivsgransking,
Universitetet i Oslo.

Konservator Arthur Fasteland
DAIK/Historisk Museum, Bergen

Professor Arne B. Johansen
DAIK/Arkeologisk museum i Stavanger/Göteborg Universitet

Konservator Johan A. Kalstad
Tromsø Museum

Konsulent Espen Koksvik
Det kongelige Miljøverndepartement
(medlem fra mars 1981)

Førsteantikvar Øivind Lunde (formann)
Riksantikvaren, Oslo

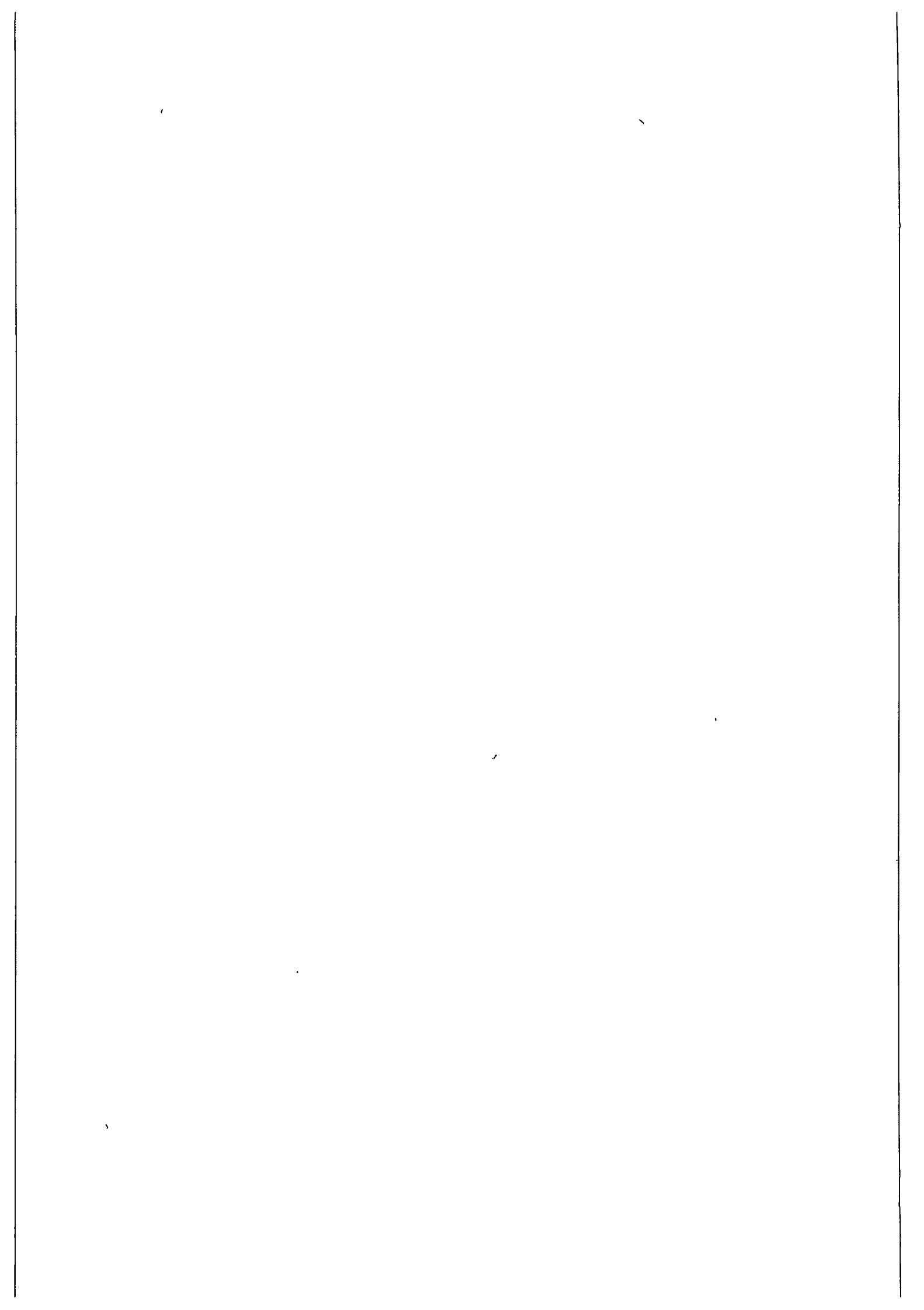
Professor Sverre Marstrander
DAIK/Universitetets Oldsaksamling, Oslo

Prosjektleder Egil Mikkelsen (sekretær)
Universitetets Oldsaksamling, Oslo

Konsulent Rolf Selrod
Det kongelige Miljøverndepartement
(medlem til mars 1981)

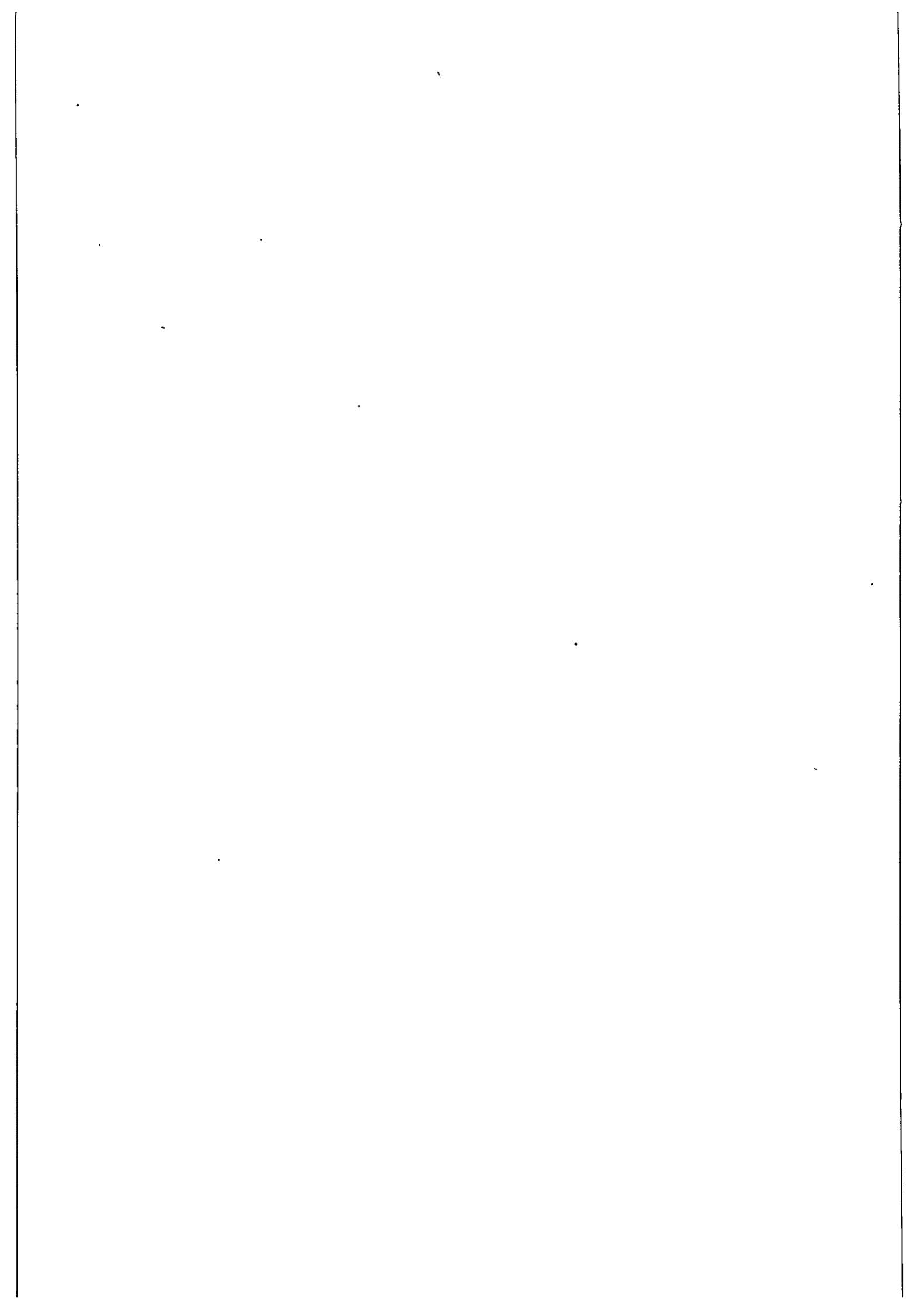
Vit.ass. Dikka Storm
Tromsø Museum

Prosjektleder Arne Lie Christensen
Riksantikvaren, Oslo
(har deltatt fast i styringsgruppens møter)

INNHOLD

Sammendrag	1
Naturforhold og topografi	3
Arkeologiske undersøkelser og registreringer i vassdraget	6
Kulturminner	7
Innledning	7
Registrerte kulturminner	7
Kulturhistoriske verneverdier i vassdraget	23
Innledning	23
Tufter og steinbuer	23
Dyregråver for villrein og elg	24
Andre kulturminner	26
Kulturminnene og tilknytningen til vann	26
Litteratur	27
Karter	

SAMMENDRAG

Undersøkelsesområdet

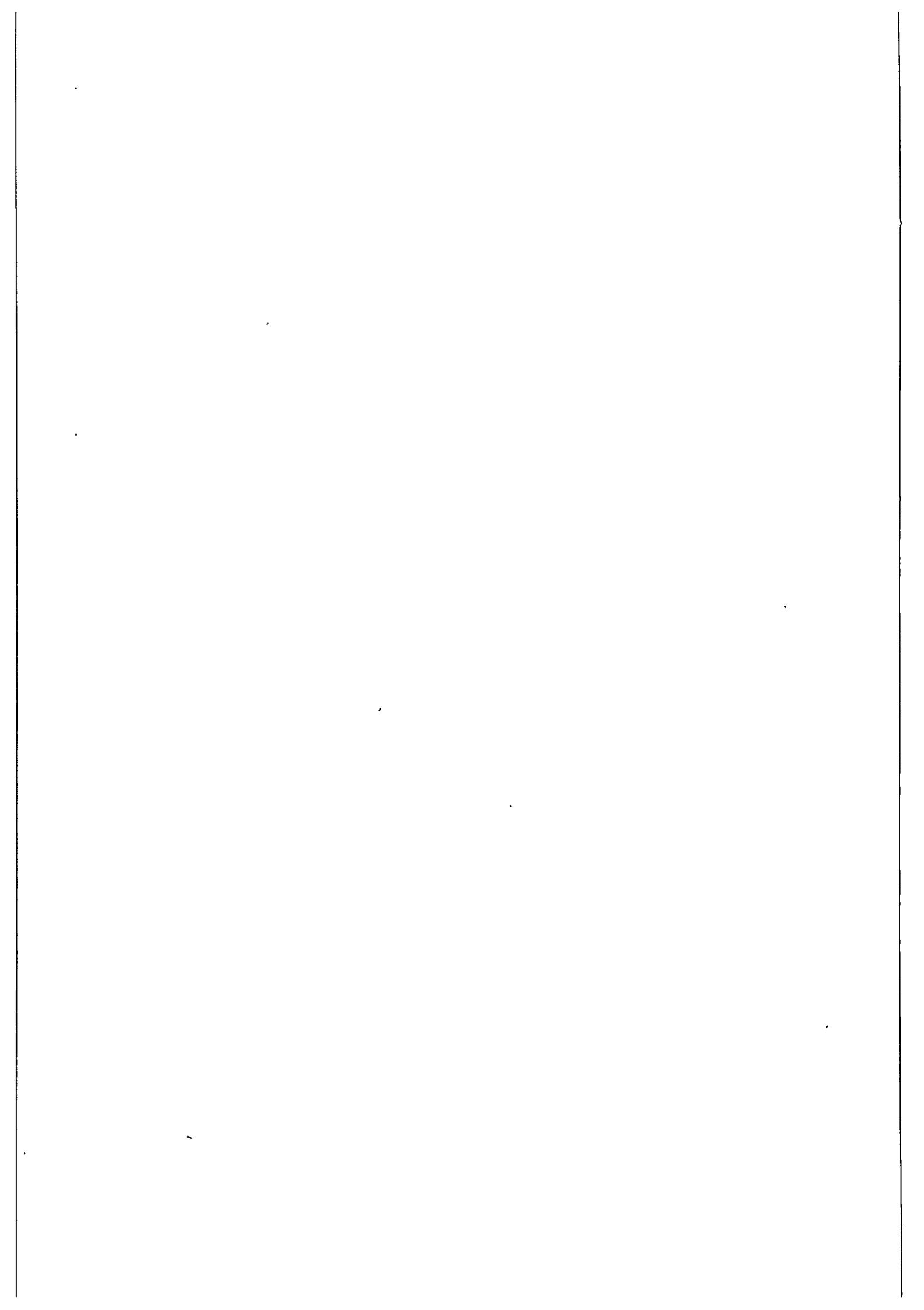
Imsa/Trya-vassdraget mellom Gudbrandsdalen og Østerdalen omfatter tilsammen et nedbørfelt på 580 km² i Ringebu og Øyer, Oppland og Stor-Elvdal, Hedmark. *Imsa* strekker seg fra trakten mellom Imsvola og Brennfjellet, ca. 900 m.o.h., renner gjennom Imsdalens med de to vannene Nordre og Søndre Imssjøen (619 og 616 m.o.h.) og ut i Glåmme 4 km sør for Stai. Imsa har flere større og mindre sideelver. På begge sider av Imsa er det større høyfjellsområden. *Trya* utgjør 13% av det samlede nedbørfeltet for Imsa/Trya-vassdraget. Elva kommer fra Trytjørna, 896 m.o.h., renner relativt slakt til å begynne med, før så å falle bratt ned mot utløpet i Glåmme 7 km nord for Stai, ca. 270 m.o.h.. Fast bosetning i dag er det bare ved Nordre Imssjøen og nede ved Glåmme. Det går vei langs begge delvassdragene (bomveier).

Registreringsmetoder

Foruten egne registreringer, bygger kjènnskapen til kulturminnene i vaassdraget på registreringer foretatt av Ringebu friluftsnemd i 1975-77 og av Brynjulf Eggén i 1978, samt opplysninger fra lokale informanter. Hovedvekten der er lagt på dyregraver, tufter og steinbuer. I 1981 ble det foretatt arkeologiske registreringer i tilknytning til Verneplan for vassdrag tilsvarende 33 dagsverk i felt. Da ble det også lett etter ikke-synlige kulturminner ved prøvestikking. Foruten å registrere og kontrollere allerede kjente kulturminner, ble det lagt vekt på å lete etter kulturminnetyper som ikke tidligere var kjent i vassdraget. Spesiell vekt ble lagt på undersøkelser langs hovedelvene, vannene og de største sideelvene.

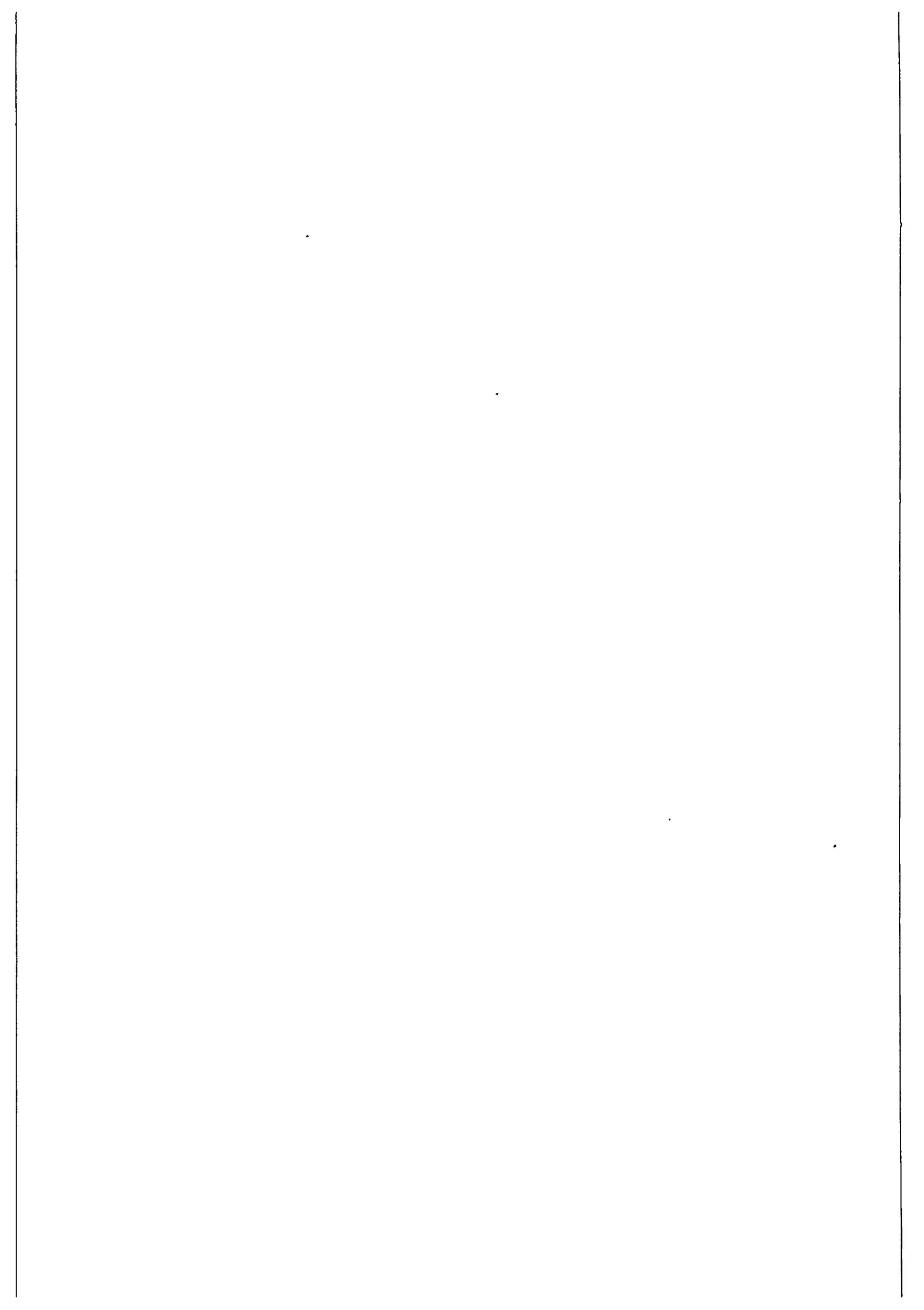
Registrerte kulturminner

I foreliggende arkeologiske rapport er det tatt med 315 kulturminner som er registrert i Imsa/Trya-vassdraget, derav 3 i sistnevnte delvassdrag, de øvrige i Imsas nedbørfelt:

Faste kulturminner

Tuft, trolig fra nyere tid	>50
Steinbuer, -løer, nyere tid	10
Områder med rydningsrøyser, ryddet mark	2
<hr/>	
Fangstgraver for villrein, steinmurte	44
Fangstgropes for villrein/elg	32
Fangstgropes for elg	151
Bogastiller	9 (?)
Kjøttgropes (?)	4
Ulvestue	1
Bjørnestille	1
<hr/>	
Jernutvinningsplasser	2
Kullgropes	3
Tjæremiler	3
Gropes, ubestemmelige	2
Oppmuring	1
<hr/>	
Sum faste kulturminner	315

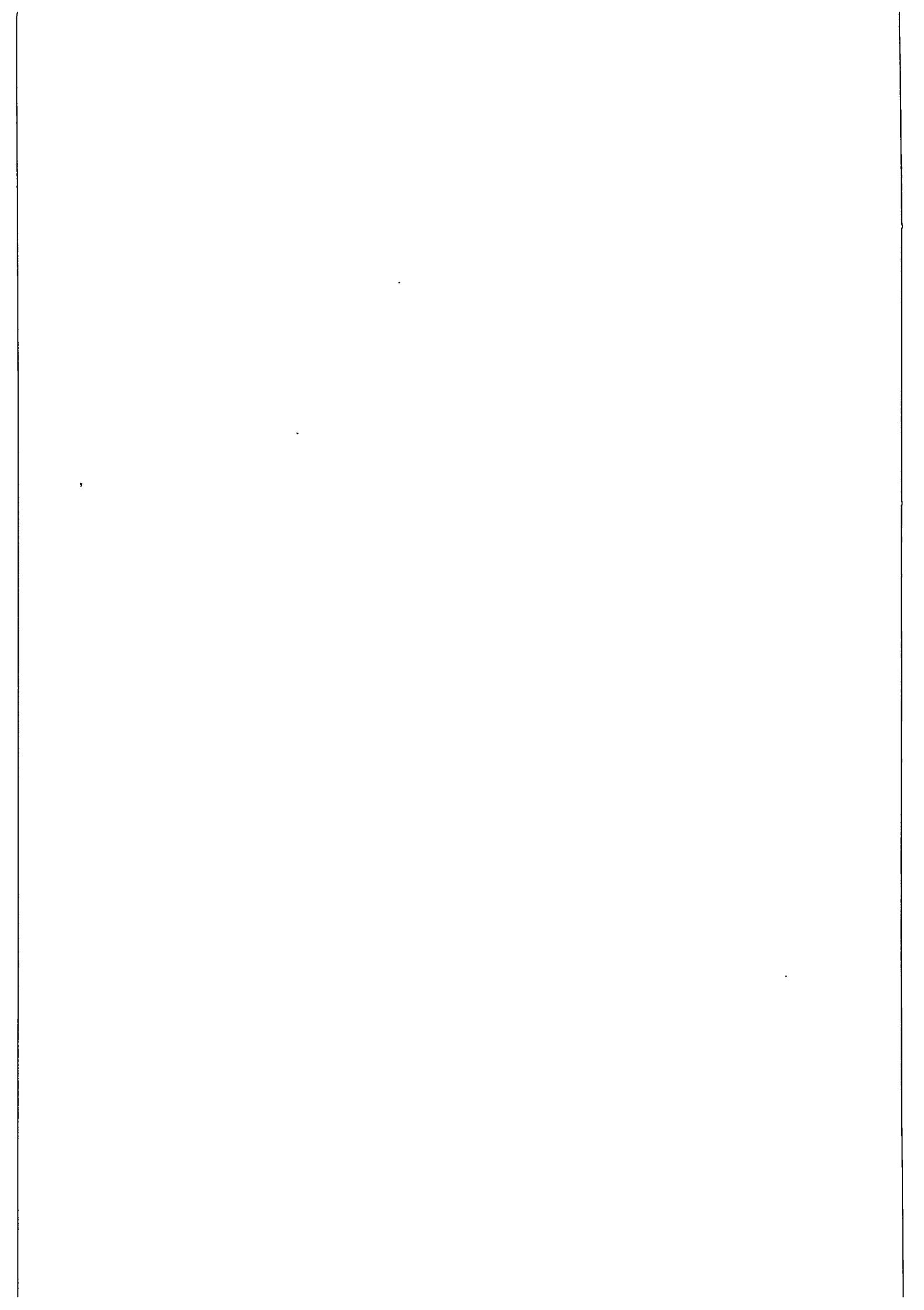
NATURFORHOLD OG TOPOGRAFI

Imsa/Trya-vassdraget ligger i fjellområdet mellom Gudbrandsdalen og Østerdalen. Det har et samlet nedbørfelt på 580 km² og ligger i kommunene Ringebu og Øyer, Oppland og Stor-Elvdal, Hedmark.

Imsa kommer fra traktene mellom Imsvola og Brennfjellet sør for Atnavassdraget, ca. 900 m.o.h., sørligst i Hirkjølen statsallmenning. Den har en total lengde på ca. 38 km, renner sør- og sørøstover og faller ut i Glåmma 4 km sør for Stai i i Stor-Elvdal, ca. 250 m.o.h. De viktigste sideelvene regnet nordfra er Nordrebekken, Åsta, Orma, Samdøla, Samtjørnbekken, Rokkåa, Sjøbekken, Leråa og Eldåa. Eldåa er den klart største sideelva, den kommer fra vest og faller ut i Imsa 3-4 km ovenfor utløpet i Glåmma. Imsa har et relativt slakt løp i øvre delen, fallet blir større lenger nede, og skjærer seg her ned i løsmassene. Imsa vider seg ut i de to eneste større vannene i vassdraget, Nordre og Søndre Imssjøen (619 og 616 m.o.h.) i den øvre delen av vassdraget. 4 km nedenfor Søndre Imssjøen ligger Kvitkalen, den største fossen i Imsa, 5,5-6 m høy. På begge sider av Imsdalen er det fjellpartier med topper opp til over 1300 m.o.h. Selv dalen er preget av barskog (gran. og furu), med løvskog i mer fuktige områder og øverst opp mot høyfjellet. Det går skogsbilvei langs Imsa og til Gåla og Messeltsætra. Fast bebyggelse er det i dag bare ved Nordre Imssjøen og ved Imsroa, nede ved Glåmma.

Trya kommer fra Trytjørna (896 m.o.h.) som ligger 7 km øst for Imsa. Den er ca. 16 km, renner sørøstover, parallelt med Imsa, og faller ut i Glåmma 7 km nord for Stai, ca. 270 m.o.h. Sidevassdrag består hovedsakelig av bekker; Gardåa og Trybekken er de største.

Øvre halvdelen av Trya går i relativt flatt lende, mens nedre delen karakteriseres av en bratt og meget trang V-formet dal, der elva går i stryk. Omtrent midtveis i vassdraget ligger Storfallet, den største fossen i Trya, 10-12 m høy. Det er

flere myrer og mindre vann innefor Tryas nedbørfelt. Vinjevegen går langs vassdraget. Bortsett fra ved Trønnes helt nede ved Glåmma, har det ikke vært fast bosetning langs Trya.

Det er en stor jaktbar stamme av villrein og elg i Imsa/Tryavassdraget. Elgflokker på opptil 10-20 dyr har vinterstid fast tilhold i de lavere deler av Imsdalen. Villreinen har tilhold i fjellene på begge sider av dalen. Snarefangst av rype har også vært viktig i disse områdene. Det finnes ørret i alle navngitte elver og bekker, og i Imssjøene og Trytjørna har det foregått et betydelig garnfiske.

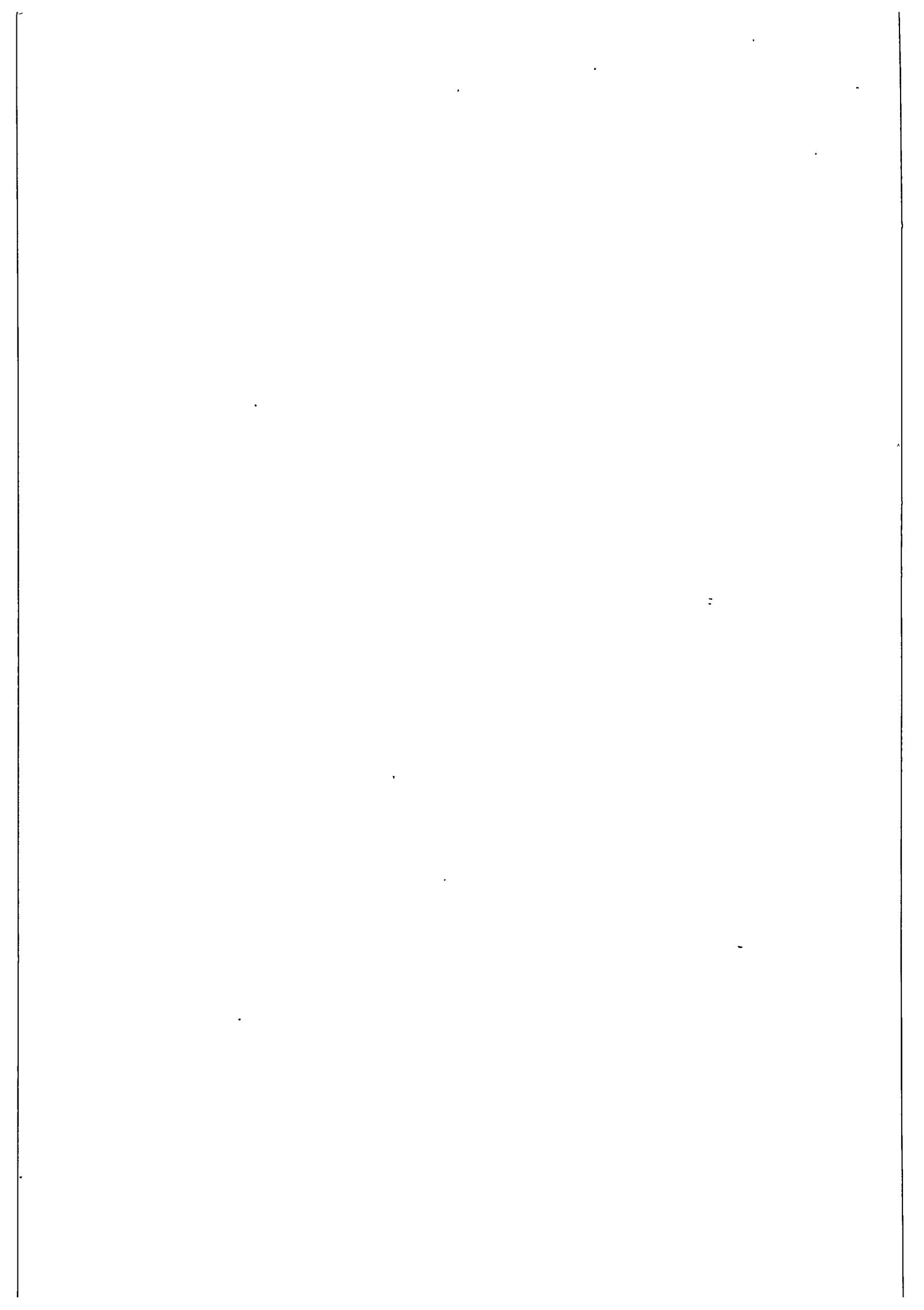
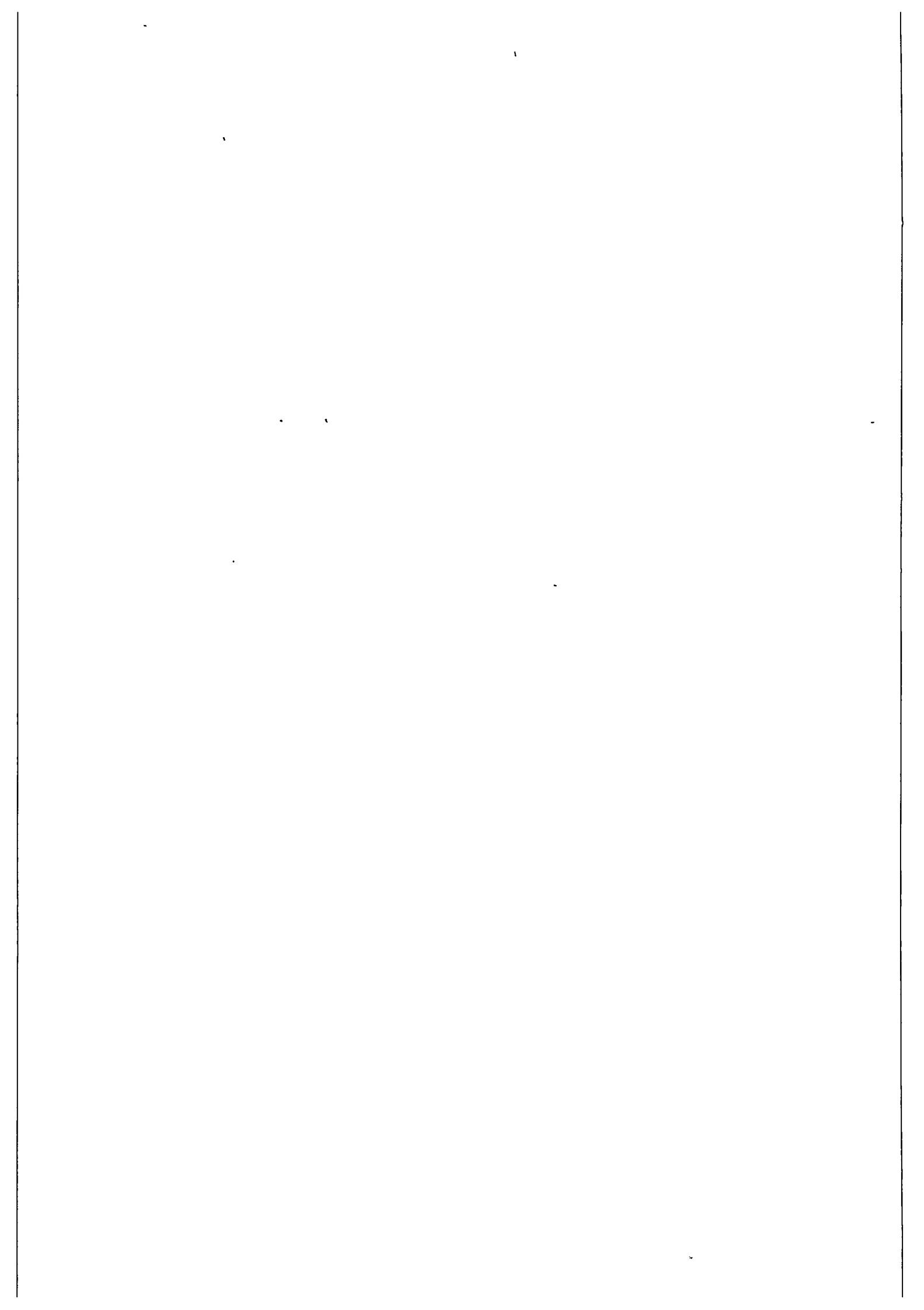

Fig. 1. Utsikt over Imsdalen fra sør, med Søndre Imssjøen i forgrunn. Foto: Oddvin Forbord.

Fig. 2. Ormsætra, fra øst. (Reg.nr. 37.) Foto: Egil Mikkelsen.

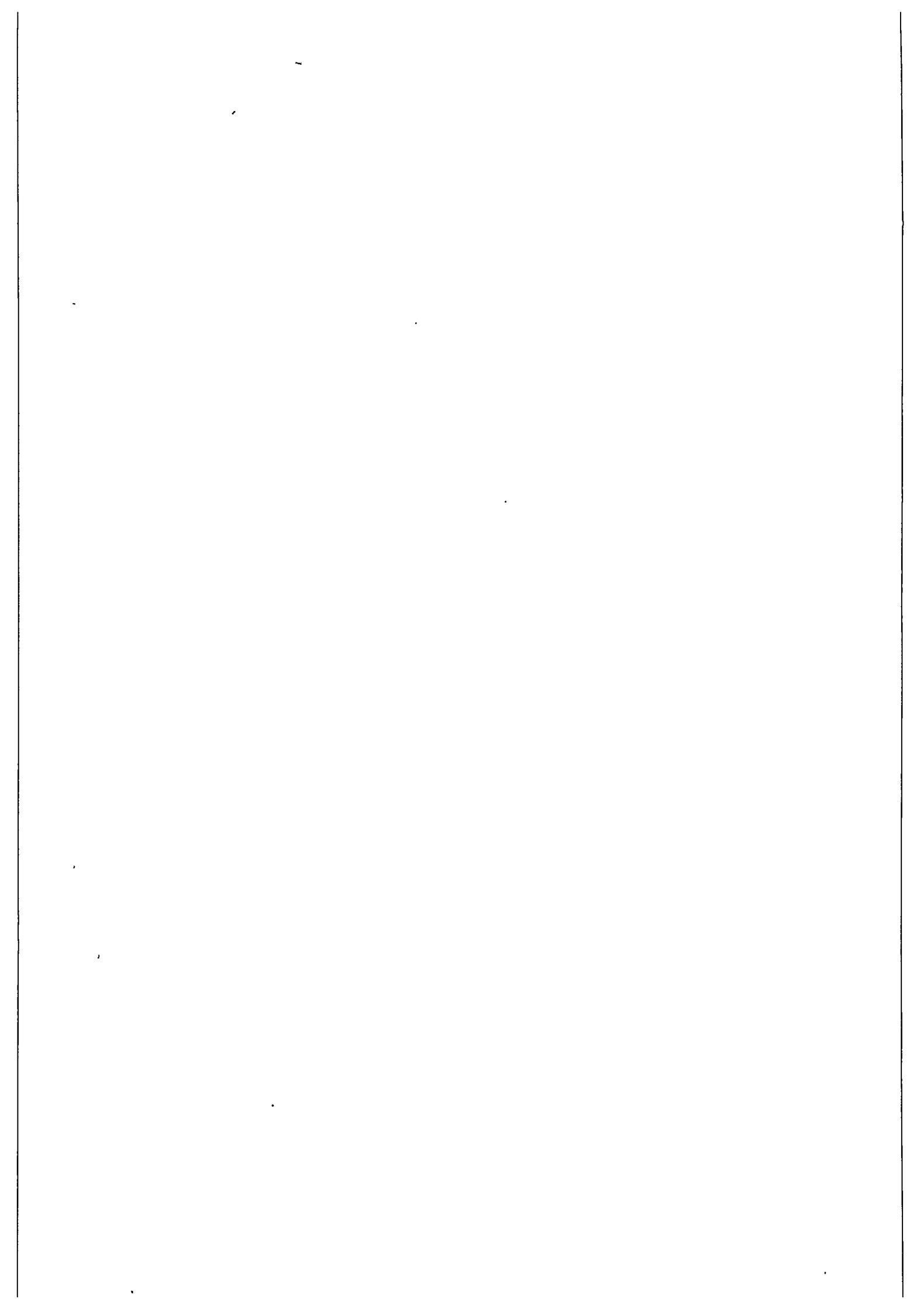

ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER OG REGISTRERINGER I VASSDRAGET

Opplysninger om kulturminner i foreliggende rapport bygger på flere forskjellige kilder. I 1975-77 har Ringebu friluftsnemnd foretatt registreringer i Ringebu Østfjell som også inkluderer kulturminner. De omfatter i første rekke dyregraver, boga-stiller og rester av buer o.l. Mest systematisk har registreringene av bebyggelsesspor i Samdalen og Samtjørn-området vært utført. Minnene er kartfestet i en rapport som friluftsnemnda har fått utarbeidet. I 1978 registrerte Brynjulf Eggen dyregraver i Imsdalen i samarbeid med Oldsaksamlingen, avdelingen for Økonomisk Kartverk. Disse er inntegnet på flyfoto og delvis beskrevet. Eggen har også samlet inn opplysninger om kulturminner fra lokale informanter.

I tiden 22. juni - 3. juli 1981 ble det foretatt særskilte arkeologiske registreringer i forbindelse med Verneplan for vassdrag. Leder for feltarbeidet var Oddvin Forbord. Dessuten deltok Brynjulf Eggen, Tore Vigerust og Egil Mikkelsen. Det ble utført ialt 33 dagsverk.

Registreringene i 1981 tok i første rekke sikte på å registrere områder og andre typer kulturminner enn det som tidligere var kjent. Bl.a. ble det foretatt prøvestikking for eventuelt å komme på sporet av ikke-synlige kulturminner. En lette også spesielt etter jernutvinningsplasser som en kunne forvente å finne her. Det samme gjalt tufter i ikke tidligere registrerte områder. Dyregraver, som var best kjent tidligere, ble i en del tilfelle oppsøkt for kontroll og for i visse tilfelle å få en nærmere beskrivelse og stedfesting av dem. Flere dyregraver som ikke var registrert tidligere kom til. Samlet sett ble arbeidet særlig satt inn langs hoved- og de største sidevassdragene, omkring vannene og i seterområder. Høyfjellsområdene ble langt lavere prioritert.

KULTURMINNER

INNLEDNING

I denne rapporten er tatt med kulturminner som kan sies å være av arkeologisk art. De omfatter faste fornminner fra oldtid og middelalder (inntil år 1537, sml. Lov om kulturminner av 9. juni 1978, §4). Dessuten er kulturminner fra uviss tid eller nyere tid som ikke registreres ved de etnologiske undersøkelsene under Riksantikvaren tatt med her. (Bl.a. tufter i ruin og en tjæremileplass.)

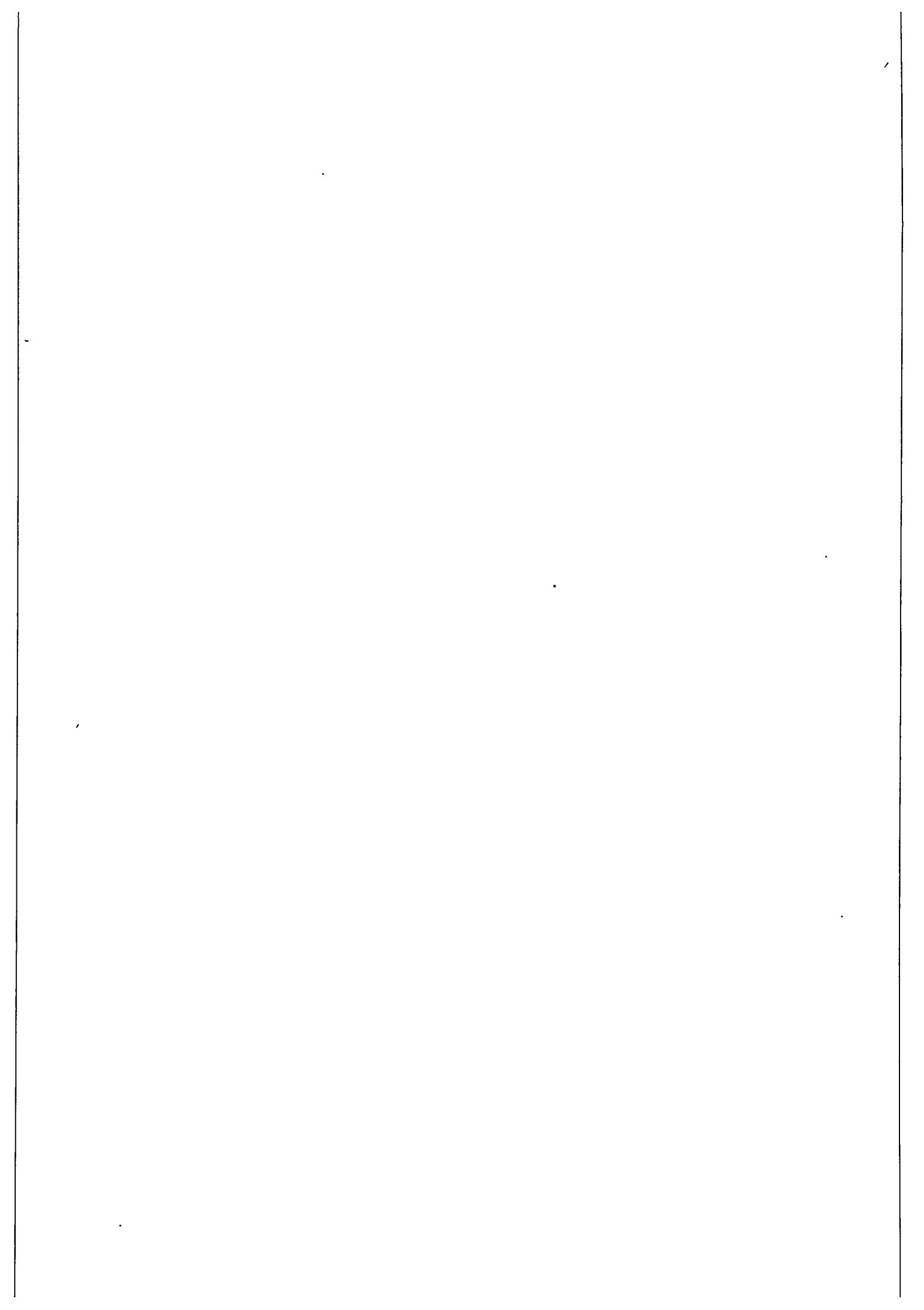
De registrerte kulturminnene gjengis her i rapporten i rekkefølge fra øverst til nederst i Imsa-vassdraget, deretter Tryavassdraget. Minner langs sidevassdrag tas med i den rekkefølge disse fall ut i hovedvassdraget.

De registrerte kulturminnene er nærmere stedfestet ved hjelp av kartkoordinater (UTM-systemet) på kart i målestokk 1:50.000 (M711-serien). Kulturminner er registrert på kartbladene 1818II Imsdalen, 1917IV Møklebysjøen, 1918III Stor-Elvdal.

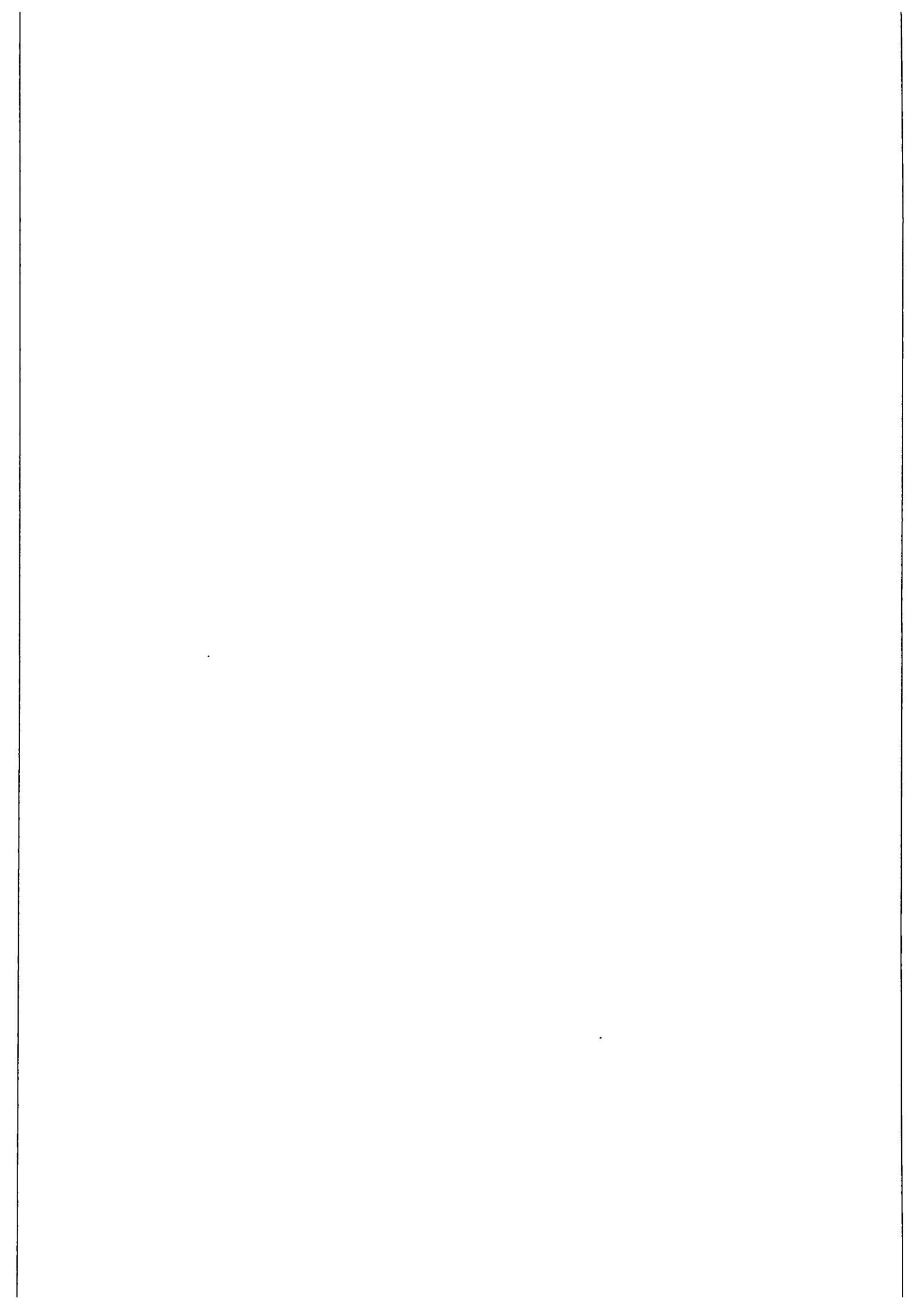
REGISTRERTE KULTURMINNER

Imsa:

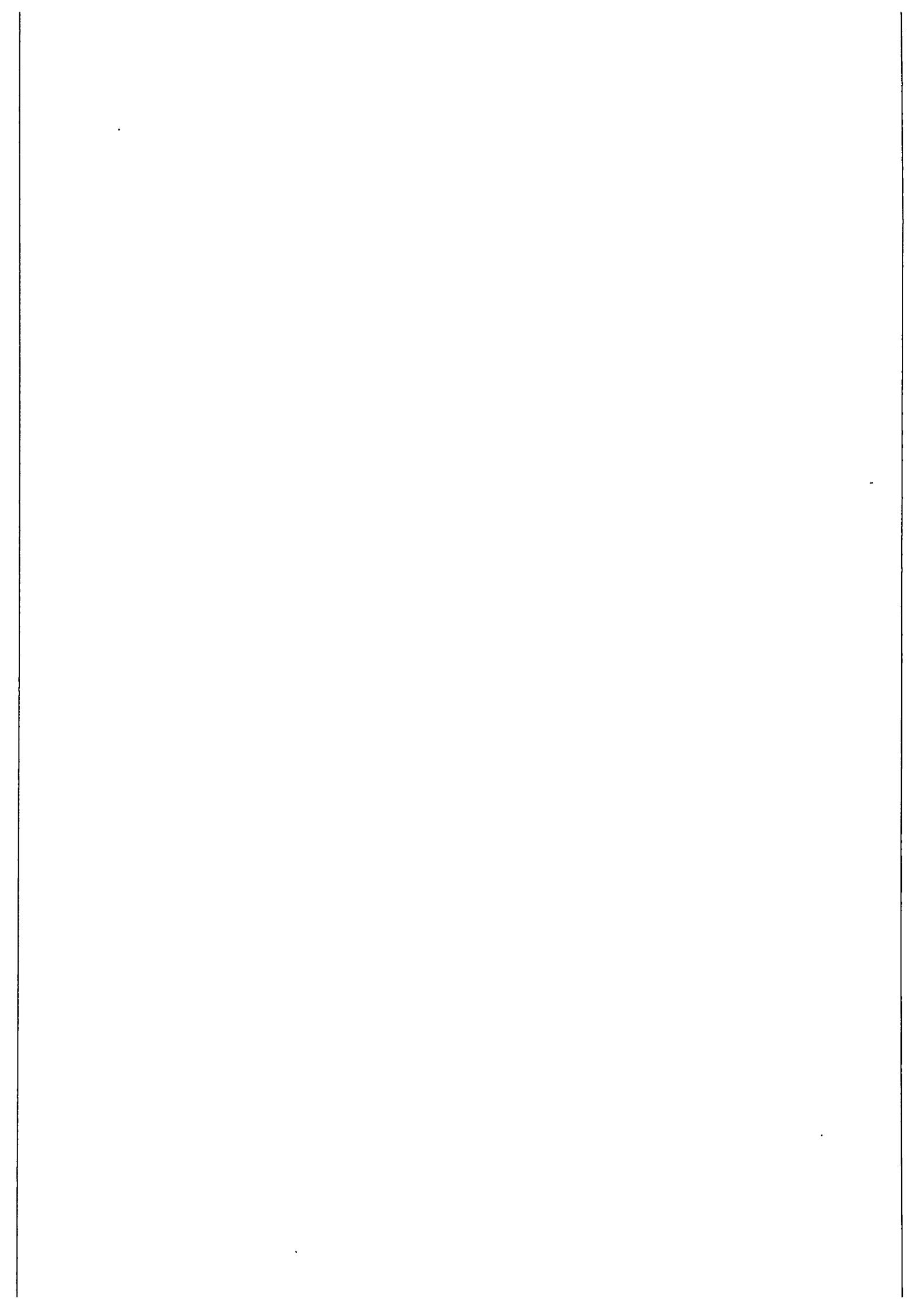
- Reg.nr. 1. Brattebakken, Østre Botnebekken 1818II. UTM:828353
5 fangstgropes for elg, i et system
på tvers av dalen, på begge sider av
veien.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 2. SV for Reinfjellet 1818II. UTM:828349
2 fangstgropes for elg, ved veien.
Kilde: B. Eggen.
- Reg.nr. 3. SSØ for Imsdalsvola 1818II. UTM:822356
2 steinmurte fangstgraver for rein.
Kilde: Håvard Stuen og Ringebu Friluftsnemd.

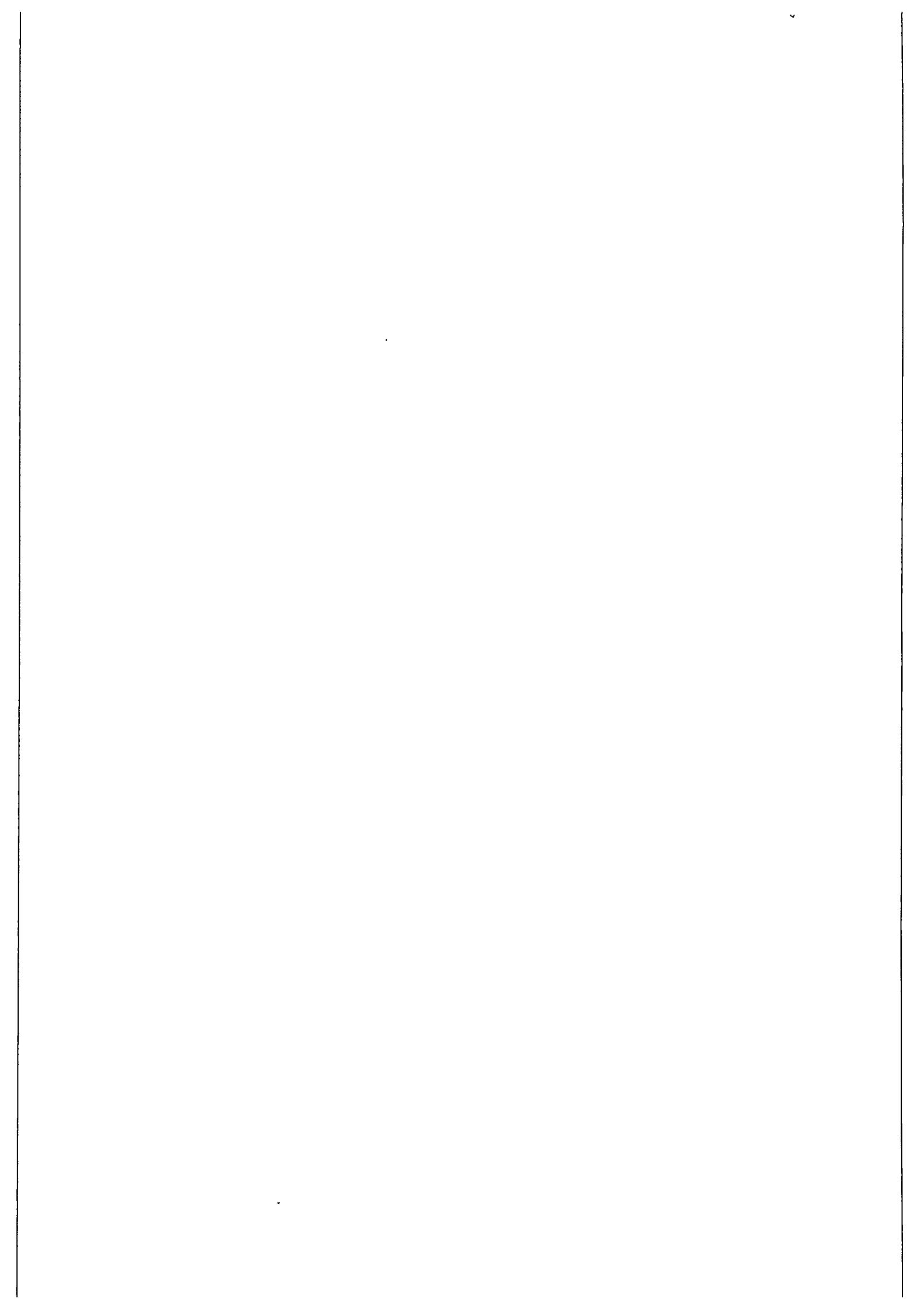
- Reg.nr. 4. Vestre Botnebekken 1818II. UTM:81?35?
3 fangstgropes for elg.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 5. N for Rundhalla 1818II. UTM:830340
2 fangstgropes for elg, på V-siden av
veien, på to sider av Rundhallåa.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 6. Rundhalla 1818II. UTM:829338
2 fangstgropes for elg, rett N for
bekken N for Rundhalla.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 7. N for Nørdrebekken-Rundhallåa 1818II. UTM:833333
2 fangstgropes for elg, mellom veien og elva.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 8. Mellom Rundhalla og Finnset 1818II. UTM:840327
2 fangstgropes for elg, ca. 10-15m Ø for veien.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 9. NV for Finnset 1818II. UTM:840321-
7 fangstgropes for elg, i et system 842324
på tvers av dalbunnen.
Kilde: B. Eggen og Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 10a. N for Krokbakken 1818II. UT:853315
Fangstgrop for elg.
Kilde: B. Eggen.
- Reg.nr. 10b. Piggvola 1818II. UTM:869319
Steinmurt fangstgrav for rein, delvis
sammenrast.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 11. Breidtjørnshøgdene 1818II. UTM:752312
Steinmurt fangstgrav for rein.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.

- Reg.nr. 12. Breidtjørnshøgdene 1818II. UTM:763312
a) 3 steinmurte fangstgraver for rein.
b) Bogastille.
Kilde: Ringebu Friluftsnevmd.
- Reg.nr. 13. Åsdalsætra 1818II. UTM:794321
2 fangstgropes for elg.
Kilde: Søren Hirkjølen.
- Reg.nr. 14. Asta 1818II. UTM:821309
Fangstgrop for elg.
Kilde: Håvard Stuen.
- Reg.nr. 15. Kleberkakken 1818II. UTM:807301
Steinmurt fangstgrav for rein, på et .
lite platå ca. 100 m NØ for varde, i reins-
tråkk. Lengde 2,6 m, bredde 1 m, dybde 1,8 m.
Det går ledegjerder ut fra de fire hjørnene.
Kilde: E. Mikkelsen 1981.
- Reg.nr. 16. Kleberkakken 1818II. UTM:813297
Steinmurt fangstgrav for rein.
Kilde: Håvard Stuen.
- Reg.nr. 17. Åstdalen, Styggdalsbekken 1818II. UTM:829305-
• 5 fangstgropes for elg, tre av dem 831305
med steiner i veggene. Tre av gropene
ligger rett Ø for Styggdalsbekkens
utløp i Åsta, de to andre ca. 110 m V
for dette. Gropene måler 4-5 m i diam.
og er 0,6-1,6 m dype.
Kilde: B. Eggen 1981.
- Reg.nr. 18. Krokbakken 1818II. UTM:853308-
6 fangstgropes for elg, som er sterkt 856310
utvistet da de ligger på oppdyrket
mark. Gropene danner et fangstsysten
på tvers av dalbunnen.
Kilde: B. Eggen 1978.

- Reg.nr. 19. Krokbakken 1818II. UTM:853307
Fangstgrop for elg, nærmest i fortsettelsen
av systemet reg.nr. 18, lengst i V.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 20. Krokbakken 1818II. UTM:853308
2 fangstgropes for elg, mellom reg.
nr. 18 og 19.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 21. Huset - N. Imssjøen 1818II. UTM:861300
4 fangsgroper for elg.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 22. NØ-siden av N. Imssjøen 1818II. UTM:867290
2 kjøttgropes (?), lagt opp av
stein.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 23. V for Butangen 1818II. UTM:863287
Fangstgrop for elg.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 24. Butangen 1818II. UTM:865287
Fangstgrop for elg. Det skal finnes
en til her, men den ble ikke funnet
i 1981.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd og T. Vigerust 1981.
- Reg.nr. 25. Famphøgdene 1818II. UTM:895295
3 fangsgroper for elg/rein, i og 898297
like over skoggrensa.
Kilde: B. Eggen 1978.
- Reg.nr. 26. Langvola-Famphøgdene 1818II. UTM:888289-
5 fangsgroper for elg/rein, ca. 1 km 891291
N for Fampsætra. To av gropene måler
i lengde 3,3 m og 3,5 m, bredde 2,7 og
2,6 m og dybde 1,4 og 1,5 m. Det skal

finnes flere fangstgropes mellom
disse og reg.nr. 25 slik at det her er
snakk om ett stort fangstsysten.

Kilde: B. Eggen 1979, T. Vigerust 1981.

Reg.nr. 27. Fampsætra 1818II. UTM:887277

Tuft, trolig fra nyere tid, på setervollen.
Den tegner seg med inntil 0,7 m høye
steinvegger med gressstørv, er rektangulær
og måler ca. 12,5x6,3 m. Den er inndelt i
4 rom. Det ligger en grop (diam: 1,5 m)
inntil den ene enden av tufta.

Kilde: T. Vigerust 1981.

Reg.nr. 28. Gråhøgda 1818II. UTM:784286

3 steinmurte fangstgraver for rein.

Kilde: Ringebu Friluftsnemd.

Reg.nr. 29. Gråhøgda 1818II. UTM:787286

Ca. 7 steinmurte fangstgraver for
rein.

Kilde: Ringebu Friluftsnemd.

Reg.nr. 30. Gråhøgda 1818II. UTM:786279

a) 8 steinmurte fangstgraver for rein.
b) Bogastille.

Kilde: Ringebu Friluftsnemd.

Reg.nr. 31. Mellom Gråhøgda og St. Kvien 1818II. UTM:806279

Fangstgrav for rein.

Kilde: Ringebu Friluftsnemd.

Reg.nr. 32. Sauvola 1818II. UTM:83?28(9)?

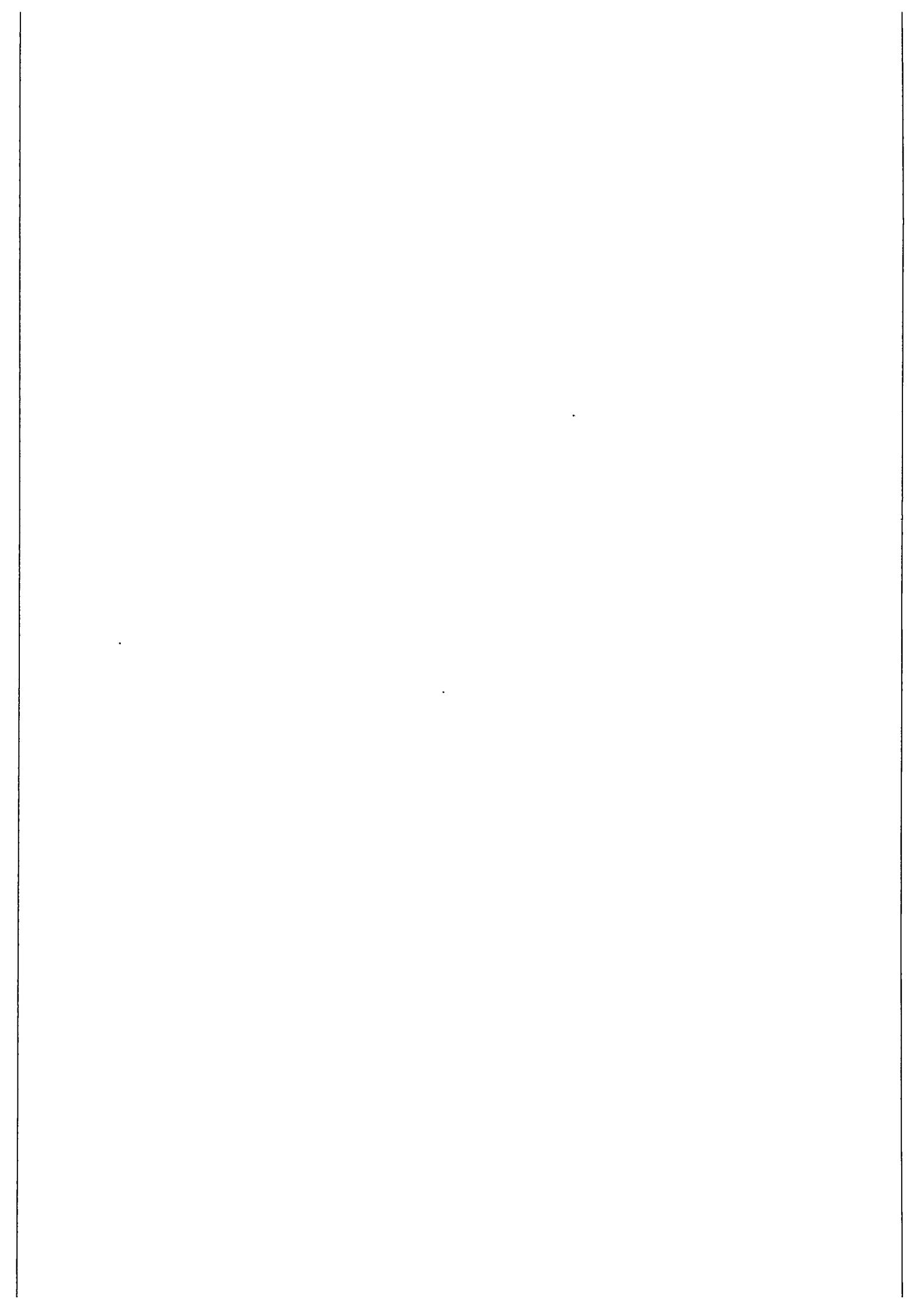
Steinmurt fangstgrav for rein.

Kilde: Håvard Stuen.

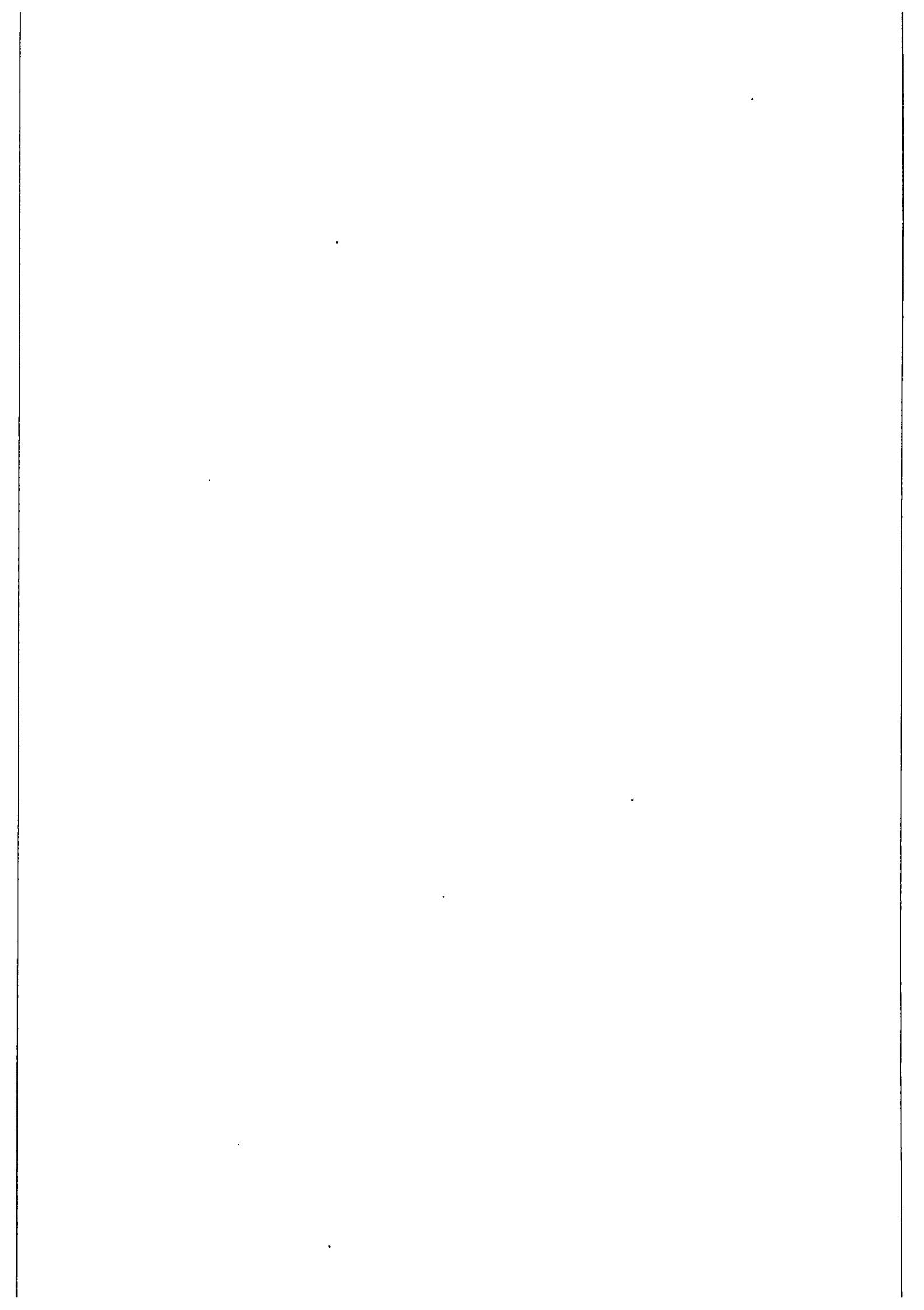
Reg.nr. 33. St. Kvien 1818II. UTM:817263

2 bogastiller.

Kilde: Ringebu Friluftsnemd.

- Reg.nr. 34. St. Kvien 1818II. UTM:814261
Bogastille.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 35. St. Kvien 1818II. UTM:818261
2 bogastiller. (Antallet
bogastiller på St. Kvien skal
samlet være mellom 5 og 10.)
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 36. Ormsætra 1818II. UTM:844275
2 fangstgropes for elg/rein, diam.
4,5 og 5 m, dybde 1,9 og 2,0 m. Den
ene ligger ca. 30 m ovenfor stien,
like før denne i retning mot Ringebu
krysser Ormsa. Den andre ligger langs
elva, ca. 45 m nedenfor.
Kilde: B. Eggen 1981.
- Reg.nr. 37. Ormsætra 1818II. UTM:848277
Minst 6 tufter og et felt med
rydningsrøyser på setervollen. Trolig
knytter minnene seg til nyere tids
seterdrift.
. Kilde: E. Mikkelsen 1981.
- Reg.nr. 38-41. Ormvolten 1818II. UTM:868270-
System av 10 fangstgropes for elg, 873267
tre av dem er svært gjenraste, de
øvrige har tydelige voller omkring
og måler i diam./lengde 2,5-4,5 m,
dybde 0,95-2,0 m. To av gropene er
nærmet kvadratiske. Systemet har en
lengde på ca. 550 m, med avstanden
mellan gropene varierende fra 6 til
200 m.
Kilde: T. Vigerust, O. Forbord 1981.

Reg.nr. 42. Ø-siden av S. Imssjøen 1818II. UTM:881255

Hustuft og ryddet mark. Hustufta er delvis ødelagt av veiskjæring i V og måler nå 5,5x4,5 m. Det ligger stein fra pipe og ildsted i SØ-hjørnet, og midt i tufta er det en jordkjeller. På nedsiden av veien, nærmere vannet, er det et område på ca. 30x15 m som er ryddet for stein, og steinene er kastet opp i en "mur". Det er også en jordvoll her.

Kilde: O. Forbord 1981.

Reg.nr. 43-55. Samdalen 1818II. UTM:

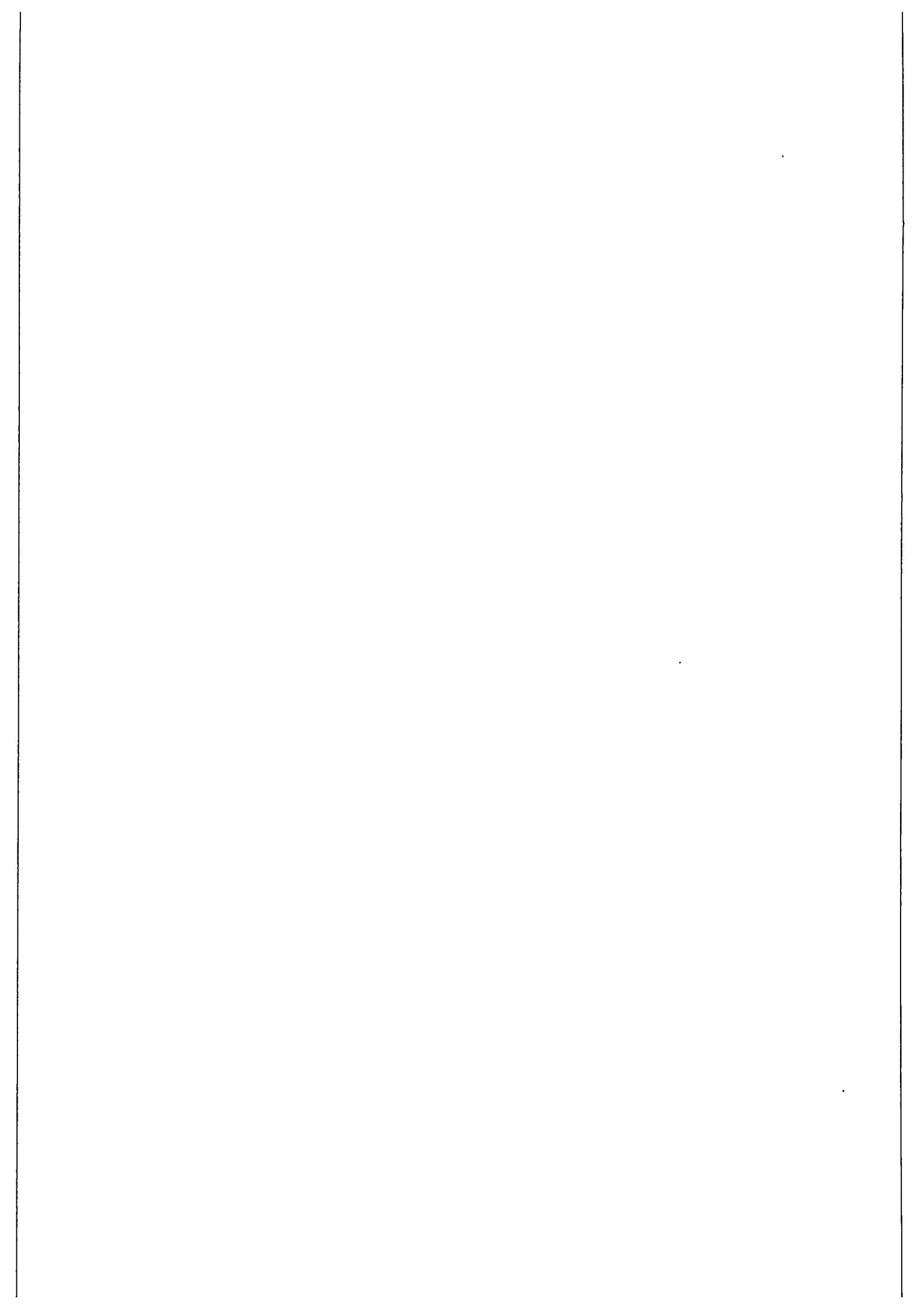
43. Myttingsliu, Storslåa - <u>tuft av</u> <u>stein med stokkerester.</u>	848223
44. Gamle Myttingsbua - <u>tuft av Stein.</u>	853225
45. Nybua - <u>tuft av Stein.</u>	843224
46. Flylykkje-bua? - <u>tuft av Stein.</u>	836205
47. Kvernstu-bua - <u>steinbu, rester etter</u> <u>vegger.</u>	831207
48. Middagshaugbua, nedre Dalen - <u>tuft, rester etter steinvegger.</u>	824202
49. Skrukkerud-bua - <u>steinbu, rester,</u> veggene står.	862234
50. Skrukkerud-bua - <u>steinbu, veggene</u> står.	836236
51. Skrukkerud-bua - <u>steinbu, rester,</u> veggene står.	848228
52. Skrukkerud-bua - <u>steinbu, rester,</u> veggene står.	848228
53. Løe Løsneslykja - <u>steinløe med</u> rester etter veggene.	838204
54. Løe Løsneslykje - <u>tuft av Stein.</u>	839208
55. Løe Løsneslykja - <u>tuft av Stein.</u>	841221

Kilde: Ringebu Friluftsnemd.

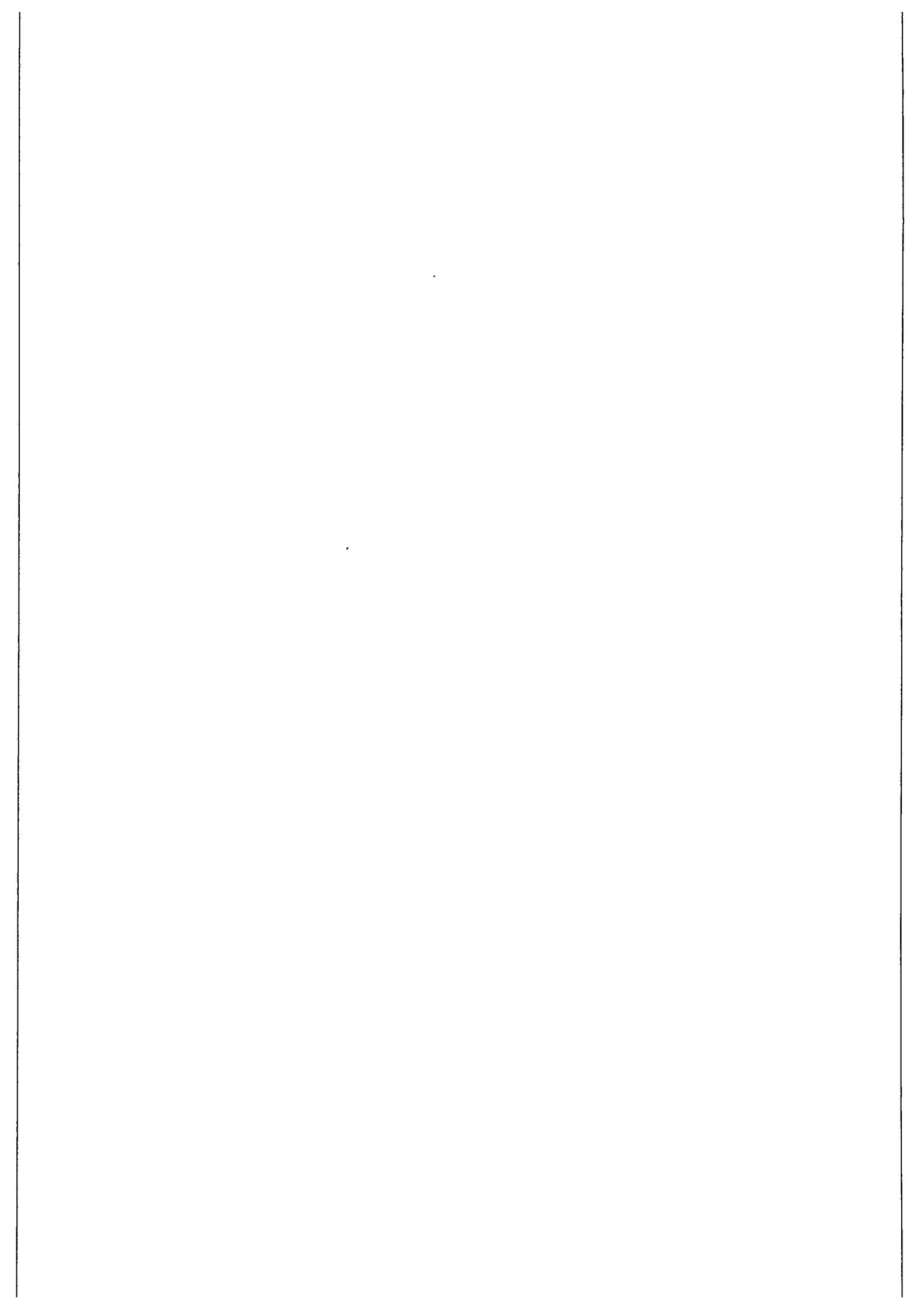
Reg.nr. 56-57. Samdalen 1818II. UTM:825204

6 fangstgraver for rein.

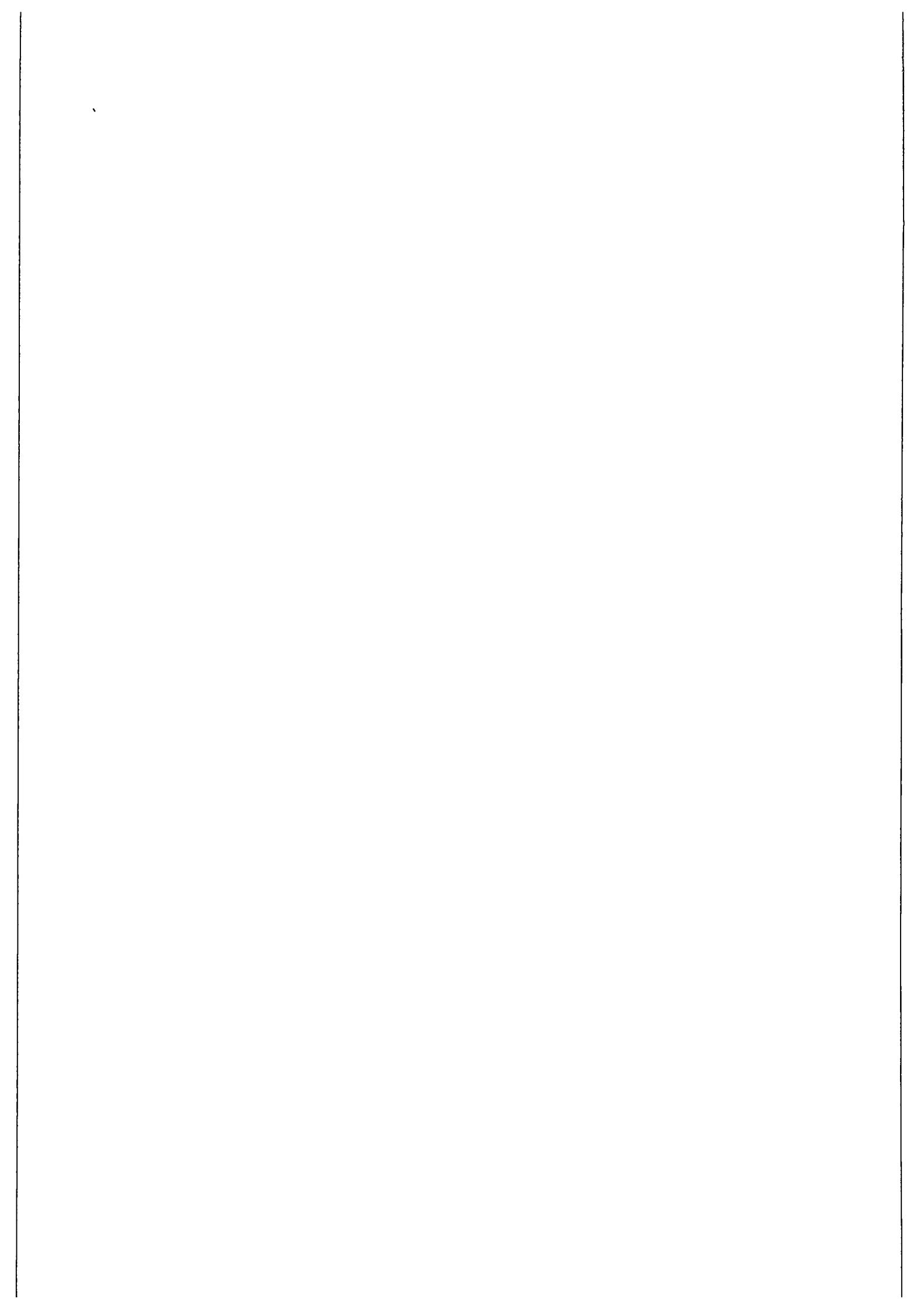
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.

- Reg.nr. 58. Samdalen 1818II. UTM:837214
2 fangstgropes for elg.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 59. Samdalen 1818II. UTM:839218
12 fangstgropes for elg.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 60. Samdalen 1818II. UTM:843216
15 fangstgropes for elg.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 61. NV for Bølhøgda 1818II. UTM:857214
5 fangstgropes for rein.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 62. Samdalen 1818II. UTM:850223
2 fangstgraver for rein.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 63. Samdalen 1818II. UTM:850229
5 fangstgropes for elg.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 64. Samdalen 1818II. UTM:854226
Fangstgrop for elg, sideveggene er
steinsatt. Diam. 3-3,5 m, dybde
1,4-1,8 m.
Kilde: O. Forbord 1981.
- Reg.nr. 65. Samdalen 1818II. UTM:855228-
17 fangstgropes for elg/rein, flere 860232
av dem med delvis steinforing i
veggene og voller omkring gropa. De
danner et system over ca. 600 m,
langs Samdøla. De varierer noe i
størrelse: lengde 1,8-3,0 m, bredde
0,5-2 m, dybde 0,3-1,0 m. Det går
både reinstrekk og elgtrekk i området.
Kilde: O. Forbord, B. Eggen, T. Vigerust 1981.

- Reg.nr. 66. Samdalen 1818II. UTM:856239
Fangstgrop for elg/rein.
Kilde: Ringebu Friluftsnemd.
- Reg.nr. 67. Samdalen 1818II. UTM:865238-
a) 6 fangstgroper for elg, noen med 866238
steinforete veggger, voller omkring
gropa. De ligger i myrlendt terreng
nær Samdøla, de fleste på N-siden av
elva. Lengde: 2,5-3,5 m, bredde 0,6-1,8 m,
dybde 0,6-1,8 m. En av gropene skiller
seg ut som spesielt stor: 5x4,5 m,
dybde 1,7-2,6 m. I bunnen er den
rektaangular og måler 1,7x0,6-0,7 m.
b) Hustuft, rektaangular, 4x4,5 m, med et
steinmurt rektaangulart, oppbygd ild-
sted i midten, 0,7x1,2 m.
c) Mulig hustuft, 5x4 m, oppbygd av jord.
Kilde: O. Forbord, B. Eggen, T. Vigerust 1981.
- Reg.nr. 68. Samdalen 1818II. UTM:871242
a) Tuft, rektaangular, 6,5x4,0 m,
steinvegger med mørkne tømmerstokker.
Forhøyning etter ildsted i NØ-hjørnet.
b) 2 bogastiller (?), lagt opp av stein,
runde til firkantete. Diam. ca. 2 og
4 m, høyden på murene: 1,2 og 0,8-1 m.
Kilde: T. Vigerust 1981.
- Reg.nr. 69. SV-siden av S. Imssjøen 1818II. UTM:880249
a) Fangstgrav/kjøttgrop?, bygd av
steinblokker, rektaangular, 2,5x2 m,
dybde 1,5 m.
b) Fangstgrav/kjøttgrop?, bygd av
bruddstein inntil en stor stein-
blokk, rundaktig, diam. 3 m,
dybde 1,4 m.
Kilde: O. Forbord 1981.

- Reg.nr. 70. Imsenda.. 1818III. UTM:884246
3 fangstgropes for elg, med delvis
steinforete veger og oppkastet
voll omkring. De ligger oppe på en høy
grusrygg. Diam. 3,5 m, dybde 1,5-2,3 m.
Kilde: O. Forbord 1981.
- Reg.nr. 71. Imsenda 1818III. UTM:885248
2 fangstgropes for elg, den ene
utydelig og grunn med en vid voll
omkring (1,8x0,9x0,3 m), den andre
med mye stein i veggene og omgitt av
en voll (4,5x1,5x1,7-2,0 m).
Kilde: O. Forbord 1981.
- Reg.nr. 72. Ø for Imsdammen 1818III. UTM:886251
3 fangstgropes for elg, med mer eller
mindre klart markerte voller omkring.
Diam. 3,8-5,0 m, dybde 1,5-1,7 m (de
to største).
Kilde: E. Mikkelsen 1981.
- Reg.nr. 73. Imsdammen 1818III. UTM:885252-
3 fangstgropes for elg, den ene 886253
ytterst mot kanten av et sandtak.
De har delvis steinforete veger og
voller omkring gropa. Diam. 3,5-4,0 m,
dybde 0,7-1,6 m.
Kilde: O. Forbord 1981.
- Reg.nr. 74. Mellom Bjørnskarven og Skarven 1818III. UTM:898212
Hustuft, fra nyere tid, kvadratisk,
5x5 m, med fint opplagte steinmurer
(h. 0,8-1,5 m). Noe sammenrast, 1,5 m
bred åpning mot V. Treverk synlig langs
kanten og inne i tufta.
Kilde: O. Forbord 1981.

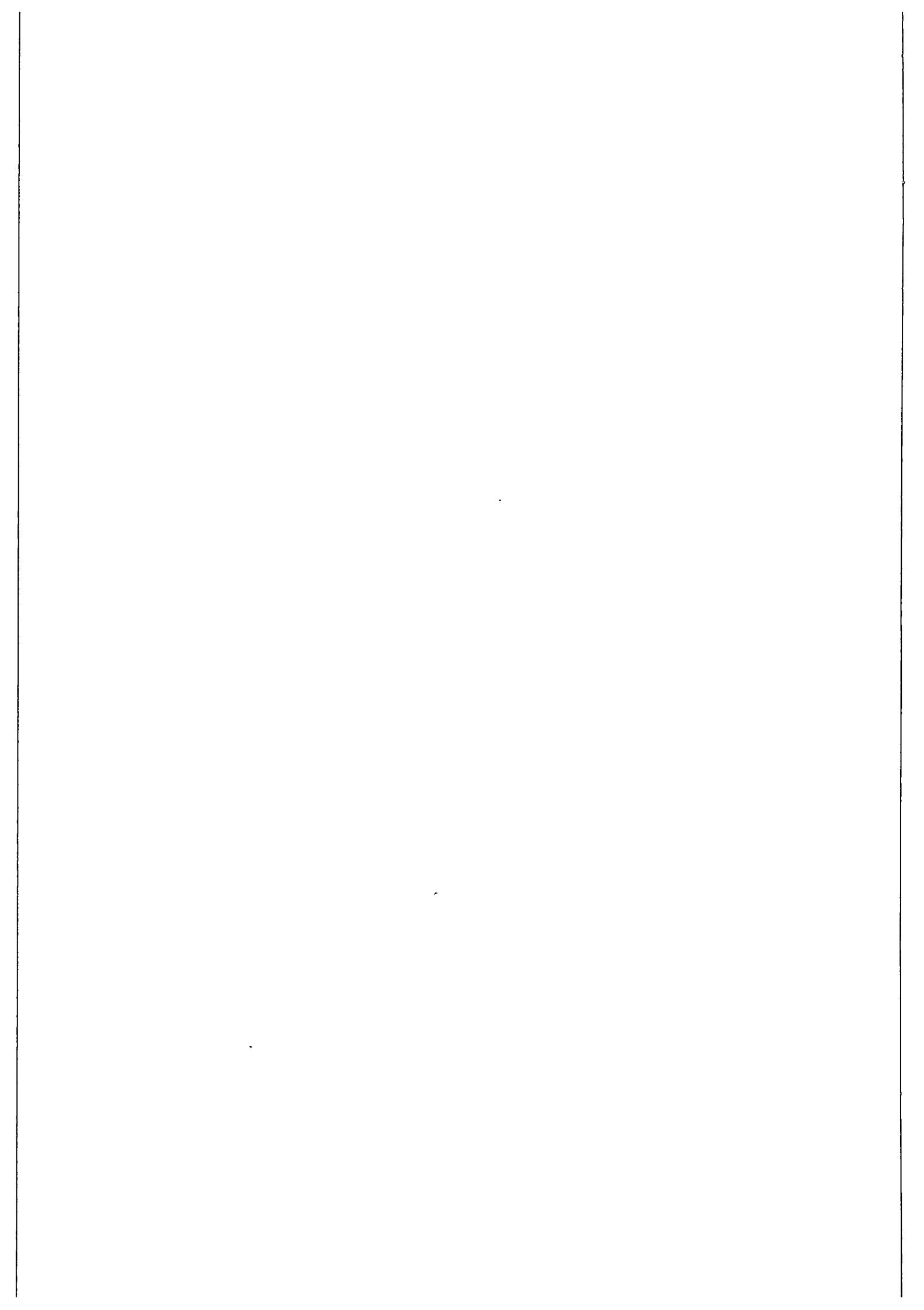
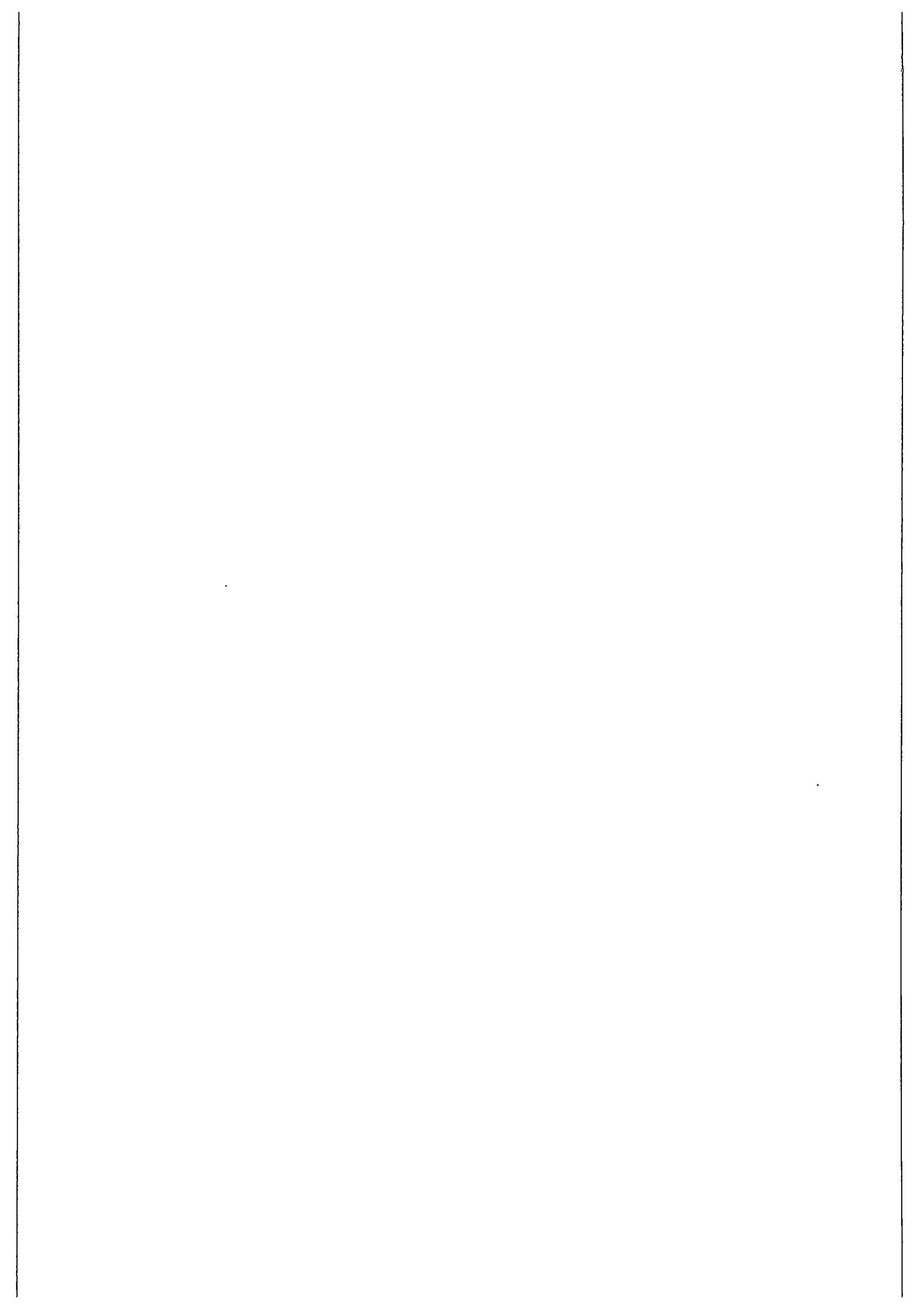

Fig. 3. Hustuft, fra nyere tid, mellom Bjørnskarven og Skarven (reg.nr. 74). Foto: Oddvin Forbord.

Fig. 4. Fangstgrop for elg nordvest for Halasbua (reg.nr. 87). Foto: Oddvin Forbord.

Reg.nr. 75-82.	<u>Samtjørna</u>	1818II. UTM:
75.	Øvstegård - <u>steinbu</u> , veggene står.	875199
76.	Fellesbua - <u>tuft av Stein</u> .	878207
77.	Stenumgard - <u>steinløe</u> , veggene står.	870209
78.	Kleiven - <u>tuft av Stein</u> (løe).	878210
79.	Borgen - <u>tuft av Stein</u> (løe).	877210
80.	Mikkelsbua - <u>steinbu</u> , veggene står.	882213
81.	Rudrud - <u>2 tufter av Stein</u> (bu og løe).	881215
82a.	Sylte - <u>2 tufter av Stein</u> (løe).	884216
82b.	Rudi (Rudilykja) - <u>tuft av Stein</u> (løe).	884217
82c.	Trosvik - <u>2 tufter av Stein</u> (bu og løe).	887218
82d.	Prestangen - <u>steinløe</u> , veggene inntakt.	892228

Kilde: Ringebu Friluftsnemd..

Reg.nr. 83.	<u>Løvskarven - Gardskarven</u>	1918III.UTM:930205
	<u>4 fangstgropes for elg/rein</u> , noen steiner i bunnen. Diam. 3-4,5 m, dybde 1,3-1,5 m.	
	Kilde: O. Forbord 1981.	

Reg.nr. 84.	<u>Norstuvestgaardsætra</u>	1918III.UTM:968248
	<u>Kullgrop</u> , rund, med tydelig, ca. 1 m bred voll omkring. Veggene er bratte ned mot en flat, tilnærmet kvadratisk bunn. 2 store steinblokker danner sidevegger. Gropa måler i diam. 4 m, dybde 1,0 m. Ved prøvestikk ble det påvist 10 cm tykt kullag i gropa.	
	Kilde: O. Forbord 1981.	

Reg.nr. 85.	<u>Vestgardsgammelsætra</u>	1918III.UTM:973248
	<u>Minst 20 tufter</u> , dels på og dels utenfor setervollen. Dette er tufter etter setre og gjeterbuer fra nyere tid.	
	Kilde: T. Vigerust 1981.	

Reg.nr. 86.	<u>Sø for Vestgardsgammelsætra</u>	1918III.UTM:978247
	<u>Fangstgrop for elg</u> , diam. 5 m,	

dybde 1,3 m.

Kilde: T. Vigerust 1981.

Reg.nr. 87. NV for Halasbua 1917IV. UTM:988190
7 fangstgropes for elg, voller omkring
noen med stein i sidene og i bunnen.
Diam. 3-4 m, dybde 0,8-2,0 m.
Kilde: O. Forbord 1981.

Reg.nr. 88. Fløtbekkbua 1917IV. UTM:928141
2 kullgropes og 1 grop av uviss karakter:
a) Kullgrop med tydelig voll omkring
og grunt midtparti (igjenfylt?).
Diam. 4 m, dybde 0,5 m.
Trekull påvist i midten.
b) Kullgrop, 7 m NØ for a), grunn, med
voll mot Ø. Diam. 4,5-5,0 m, dybde 0,9
m. Trekull påvist i bunnen av gropa.
c) Grop, ca. 50 m SØ for a-b), gropa har
steinforing, diam. ca. 1 m, dybde
0,3 m. Det ble ikke påvist trekull
her.
Kilde: O. Forbord 1981.

Reg.nr. 89. Fløtbekkbua 1917IV. UTM:929138
Tuft, fra nyere tid, 3,2x2,8 m,
steinlegning.
Kilde: T. Vigerust 1981.

Reg.nr. 90. Eldådalen 1919IV. UTM:952130
Jernutvinningsplass, ved myr, nær
Eldåa. På en grusrygg ligger 3 gropes,
diam. 1,2 m, dybde 0,3-0,5 m. I den
ene fantes slagg sammensintret med
stein. På S-siden og ved foten av ryggen
var det også store slaggklumper. Nok en
grop (diam. 1,4 m, dybde 0,6 m) ligger
18 m SØ for de tre andre. Ca. 5 m SØ for
denne igjen ligger 5-10 små gropes, diam.

inntil 0,4-0,5 m.

Kilde: O. Forbord 1981.

Reg.nr. 91. Eldådalen 1917IV. UTM:965130

Ulvestue, i myr ca. 200 m N for Eldåa. Framtrer som en ujevnt kvadratisk, vannfylt forsenkning med sider 2,5 m. Rester av stokker bevart nede i forsenkningen. - Utgravd av Edvard K. Barth.

Reg.nr. 92. Lyngkampen 1917IV. UTM:937089

Oppmuring, inntil en berghylle. Lengde 2,5 m, høyde 0,5 m. Trolig fra nyere tid.

Kilde: T. Vigerust 1981.

Reg.nr. 93. Lyngkampen 1917IV. UTM:939091

2 steinmurte fangstgraver for rein:

- a) Sammenrast, l. 1,5 m, br. 1,2 m, dybde 1,1 m. Inntil 15 m lange ledegjerder ut fra alle fire hjørner.
- b) Inntakt, l. 1,6 m, br. 0,4-0,5 m, dybde 1,4-1,5 m. Inntil 25 m lange ledegjerder ut fra alle fire hjørner.

Kilde: T. Vigerust 1981.

Reg.nr. 94. Eldådalen 1917IV. UTM:974133-

5 fangstgropes for elg, den ene noe tvilsom (diam. 1,5 m, dybde 0,6 m). De øvrige har voller omkring gropa og stein i veggene, eventuelt også i bunnen. Diam. 3-4 m, dybde 1,2-1,5 m.

978133

Kilde: O. Forbord 1981.

- Reg.nr. 95. Libråtfjellet 1917IV. UTM:967150-
19 fangstgropes for elg, i et 986157
fangstsysten på ca. 2 km. De fleste
av gropene er omgitt av voller,
en del har steinsatte vegger. Målt fra
toppen av vollene er lengden 3,3-5,8 m
(gj.snitt 5,0 m), bredde 2,8-5,2 m
(gjennomsnitt 4,2 m), dybde 1,0-1,9 m
(gjennomsnitt 1,5 m). (12 av gropene
er målt.) Antagelig er antallet fangst-
gropes i systemet høyere.
Kilde: E. Mikkelsen og B. Eggen 1981.
- Reg.nr. 96. NØ for Heievola 1917IV. UTM:025124
3 fangstgropes for elg og 1 grop.
Fangstgropene har en voll rundt kanten, to
har bruddstein i bunnen. Diam. 3,5-4,9 m,
dybde 1,1-2,0 m. Den fjerde gropen tegner
seg som en markert forsenkning i terrenget,
med en kvadratisk grop i bunnen
(1,3x1,3 m), - usikker som fangstgrop.
Kilde: B. Eggen 1981.
- Reg.nr. 97. NØ for Heievola 1917IV. UTM:026125
Bjørnestille. Inntil en stor jord-
fast Stein med en loddrett flate
er det en rund til rektangulær grop med
flat bunn og voll omkring (mål 4x3 m, dybde
0,8 m). En avlang grop, 2,0x1,2 m, ligger
6 m nordenfor (jegerstilling). Dette skal
ha vært en av Ola Olsen Messelts bjørneåter.
Kilde: B. Eggen 1981.
- Reg.nr. 98. V for Rognvola 1917IV. UTM:037125
3 fangstgropes for elg, med voller
omkring gropen, én har steiner i bunnen.
Diam. 4-5,4 m, dybde 0,9-2,0 m.
Kilde: B. Eggen 1981.

Reg.nr. 99. Leiråmoen 1917IV. UTM:051166

3 tjæremiler (?). Ved et søkk på en terrassekant er det tre runde jordgravde groper, flate i bunnen. Diam. 1,8-3,2 m, dybde 1,1-1,65 m. Alle gropene har et søkk i sentrum, 30x30 cm, ca. 25-35 cm dypt. Den innbyrdes avstand mellom gropene er ca. 1,5 m.
Kilde: B. Eggen 1981.

Tryg:

Reg.nr. 100. Trønnesgammelsætra 1918III. UTM:987297

Jernutvinningsplass, på en forhøyning i terrenget, på S-siden av myrdrag. Her er en grop, med slaggklumper i torvdekket og ellers i området omkring. Selve slagghaugen er ca. 5 m i diam. og 0,7 m høy.
Kilde: B. Eggen 1981.

Reg.nr. 101. V for Heimåsen 1918III. UTM:007294

2 fangstgropes for elg, med tydelige voller omkring. Diam. 5-5,5 m, dybde 1,1 m.
Kilde: B. Eggen 1981.

KULTURHISTORISKE VERNEVERDIER I VASSDRAGET

INNLEDNING

Stort sett er det de samme kulturminner en finner i Imsa/Tryavassdraget som også er kjent i nabovassdraget i nord, Atnavassdraget, men mangfoldet er mindre i det første (sml. Mikkelsen 1980). Det er boplassminner, i første rekke fra nyere tid, samt minner knyttet til jakt og fangst som dominerer, med h.h.v. 19,7% og 76,8%. Andre minner utgjør bare 3,5% av den samlede mengden registrerte kulturminner.

Det er ikke foretatt arkeologiske utgravnninger av kulturminner i Imsa/Trya-vassdraget. Minnene representerer derfor et viktig framtidig kunnskapspotensiale, både av vitenskapelig og allmenn interesse. Minnene sett under ett er trolig nokså typiske for områdene mellom Østerdalen og Gudbrandsdalen; de er ikke spesielt sjeldne.

TUFTER OG STEINBUER

Alle de 60 tuftene og steinbuene som er registrert skriver seg trolig fra nyere tid. I en del tilfelle er det bevart morkne trerester i tilknytning til tuftene/buene. De ligger nesten alle på setervoller (Fampsætra, Ormsætra, Vestgardsgåmmelsætra) eller i typiske utslåttområder som i Samdalen og ved Samtjørna. De må dels knyttes til bygdene i Gudbrandsdalen (utslåtter), dels til Østerdalen og Imsdalen (setre og utslåtter). Sannsynligvis skriver tuftene seg i hovedsak fra 1700- og 1800-tallet, og de fleste av dem har vært utløper. Tuftene og steinbuene må ses i sammenheng med den faste bosetningen i bygdene omkring, og de kan tjene til å belyse utnyttelsen av utmarksressursene i nyere tid. De må derfor knyttes til de øvrige kulturminnene fra nyere tid som er registrert av Riksantikvaren (Tyssen 1981).

DYREGRAVER FOR VILLREIN OG ELG

Forekomsten av dyregraver i Imsa/Trya-vassdraget er meget variert. Her finnes steinmurte graver for villrein (44 stk.) i høyfjellsområdene og jordgravde fangstgroper for elg (151 stk.). En del av gropene har delvis steinsatte vegger. Dessuten er det registrert 32 fangstgroper som kan ha vært brukt både til villrein- og elgfangst. Disse ligger ca. 860-1000 m.o.h., i områder der både reinen og elgen har sine trekkveier, f.eks. i Samdalen. Fangstgropene for elg ligger ellers i lavere høyder.

Fra utgravninger ved Ledsageren, like nord for Imsa/Trya, vet vi at fangstgroper for elg var i bruk i perioden ca. 1100-1700 (Barth 1981). Dateringer av fangstgraver og -groper for villrein i Rondane-området viser at bruken av dem kan gå tilbake til omkring Kr.f., og de var i en del tilfelle i bruk fram til 1600-tallet (Barth 1979). Hvis alle disse dateringene har gyldighet også for fangstminnene i Imsa/Trya, betyr det at de er eldre enn den første kjente faste bosetningen i Imsdalen, som først tok til i 1683. Fangstminnene blir da en viktig og kanskje den eneste kilde når en vil belyse den eldre bruken av disse områdene, i middelalder og kanskje også i jernalderen. Har området da vært utnyttet både fra bygdene i Gudbrandsdalen og Østerdalen, eller var dette jaktområdene til et av dalførene? Var områdene vest og øst for Imsdalen knyttet til hvert sitt dalføre og hvem utnyttet selve dalføret? Dette er problemer som er viktige i lokalhistorisk og regional sammenheng. Forøvrig henvises det til beskrivelser og problemstillinger knyttet til fangstanlegg for villrein og elg som er presentert i forbindelse med Atna-vassdraget (Mikkelsen 1980).

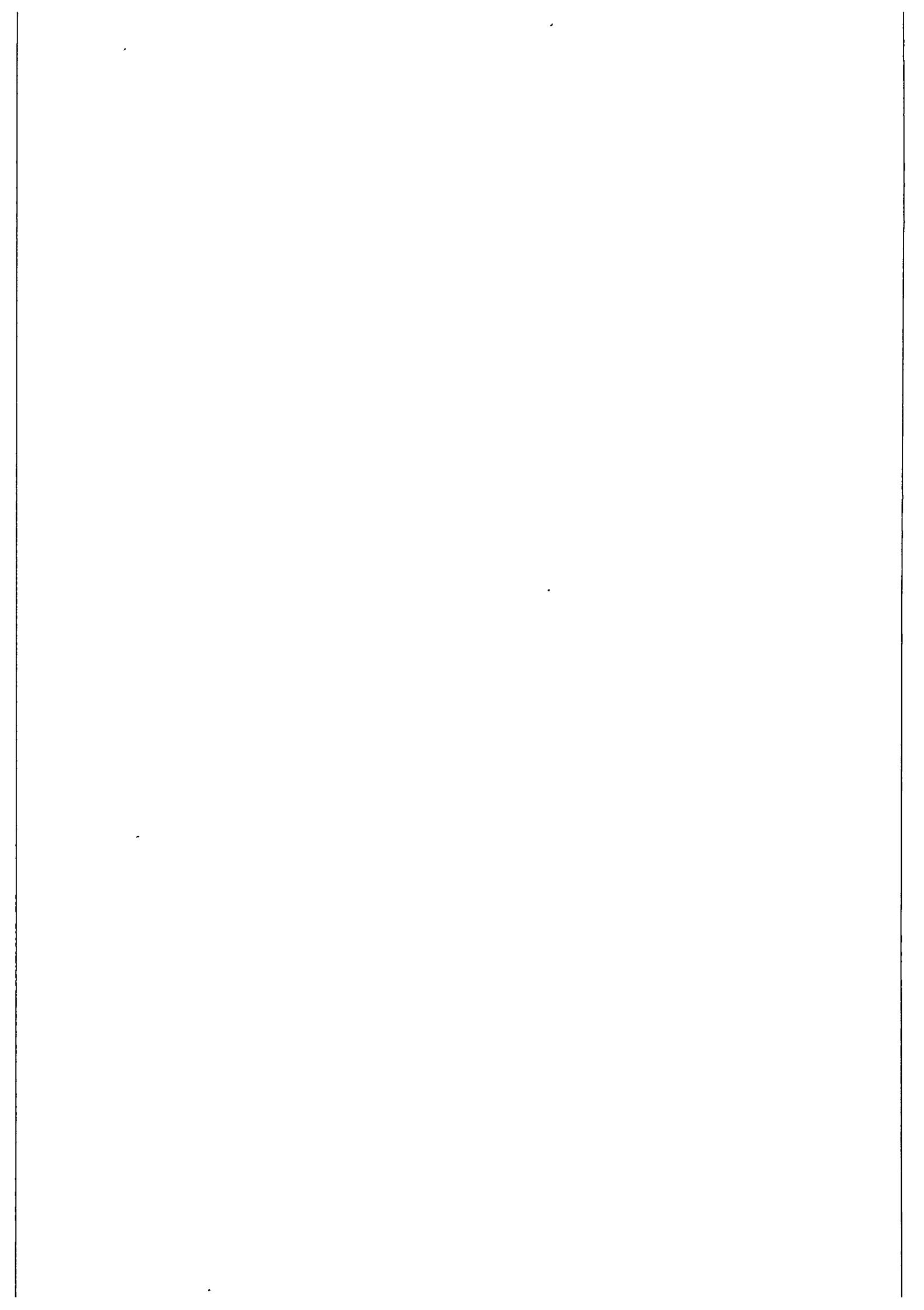
Foruten å representere et viktig vitenskapelig kunnskapspotensial, er mange av fangstminnene av stor allmenn og pedagogisk betydning. Mange av dyregravene er godt bevart og ligger nær veien gjennom Imsdalen slik at de er lett tilgjengelige.

Fig. 5. Steinmurt fangstgrav for villrein på Kleberkakken (reg.nr. 15). Foto: Egil Mikkelsen.

Fig. 6. Fangstgrop for elg, fylt med vann. En av flere groper i et fangstsysten ved Libråtfjellet nord for Messeltsætra. Foto: Egil Mikkelsen.

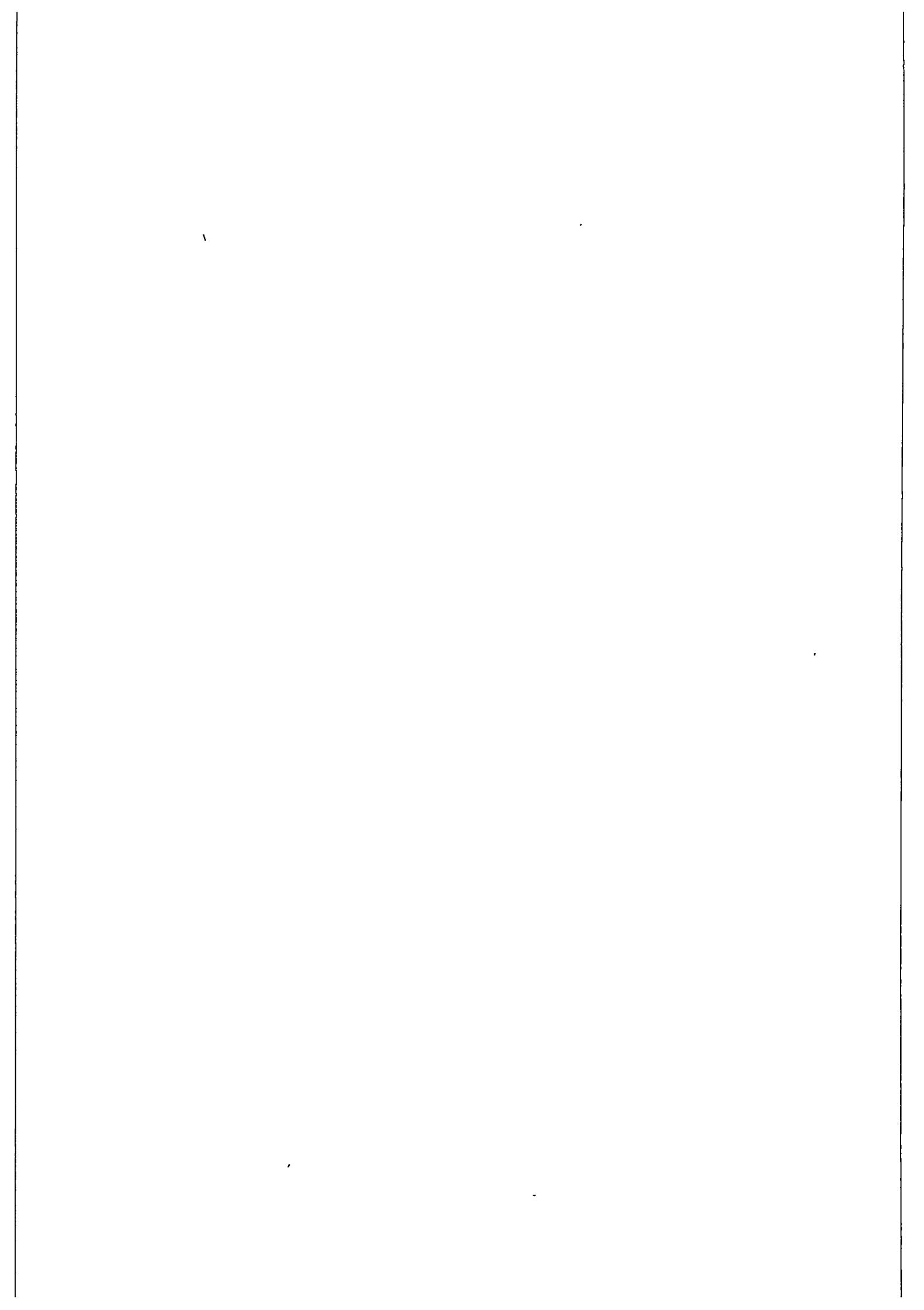

ANDRE KULTURMINNER

De øvrige kulturminnene som kan tolkes nærmere, belyser former for utnyttelse av utmarksressursene, trolig knyttet til den lokale bosetningen og bruken av området i de siste 300 år. Det er her snakk om jernutvinning fra myrmalm, kullbrenning og tjærebrenning. Dette er aktiviteter som har hatt en meget vid utbredelse i landssammenheng, og kulturminnene knyttet til dem er svært allmindelige.

KULTURMINNENE OG TILKNYTNINGEN TIL VANN

Langs hovedløpet av Imsa er det først og fremst fangstgropene for elg som er nært knyttet til elva topografisk. Mange steder her krysser små systemer av fangstgroper dalen eller ligger nedover langs en av dalsidene, ned mot Imsa. Omkring begge Imssjøene er det også flere fangstgroper. Også langt de fleste større sideelvene til Imsa er det kulturminner som er lokalisert ganske nær elva, flest langt Samdøla. Langt selve Trya er det ikke registrert noen kulturminner.

LITTERATUR

- Barth, Edvard 1979: Fangstgraver for rein i Rondane og andre fjell.
Fortiden i søkerlyset, Trondheim.
- Barth, Edvard 1981: Konstruksjon og bruk av fangstgraver i skog.
Norsk Skogbruksmuseums årbok nr. 9, 1978-1981.
Elverum.
- Mikkelsen, Egil 1980: Kulturminner i Atnavassdraget, Hedmark-
Oppland. Varia 4, Universitetets Oldsaksamling.
Oslo.
- Moen, Arne O. 1977: Ringebu Østfjell. Registreringer utført for
Ringebu friluftsnemnd. Lillehammer.
- Tyssen, Asbjørn 1981: Kulturminne i Imsa/Trya-vassdraget.
Riksantikvaren, upubl. rapport.
- Økologiske undersøkelser i fjellskogen i Hirkjølen statsallmenning.
Meddelelser fra Det Norske Skogforsøksvesen
nr. 93, bind XXV, 1968.

Kart, målestokk 1:50.000

TEGNFORKLARING

Boplasser

Gravminner

Næringsminner

Andre kulturminner (herunder løse fornminner)

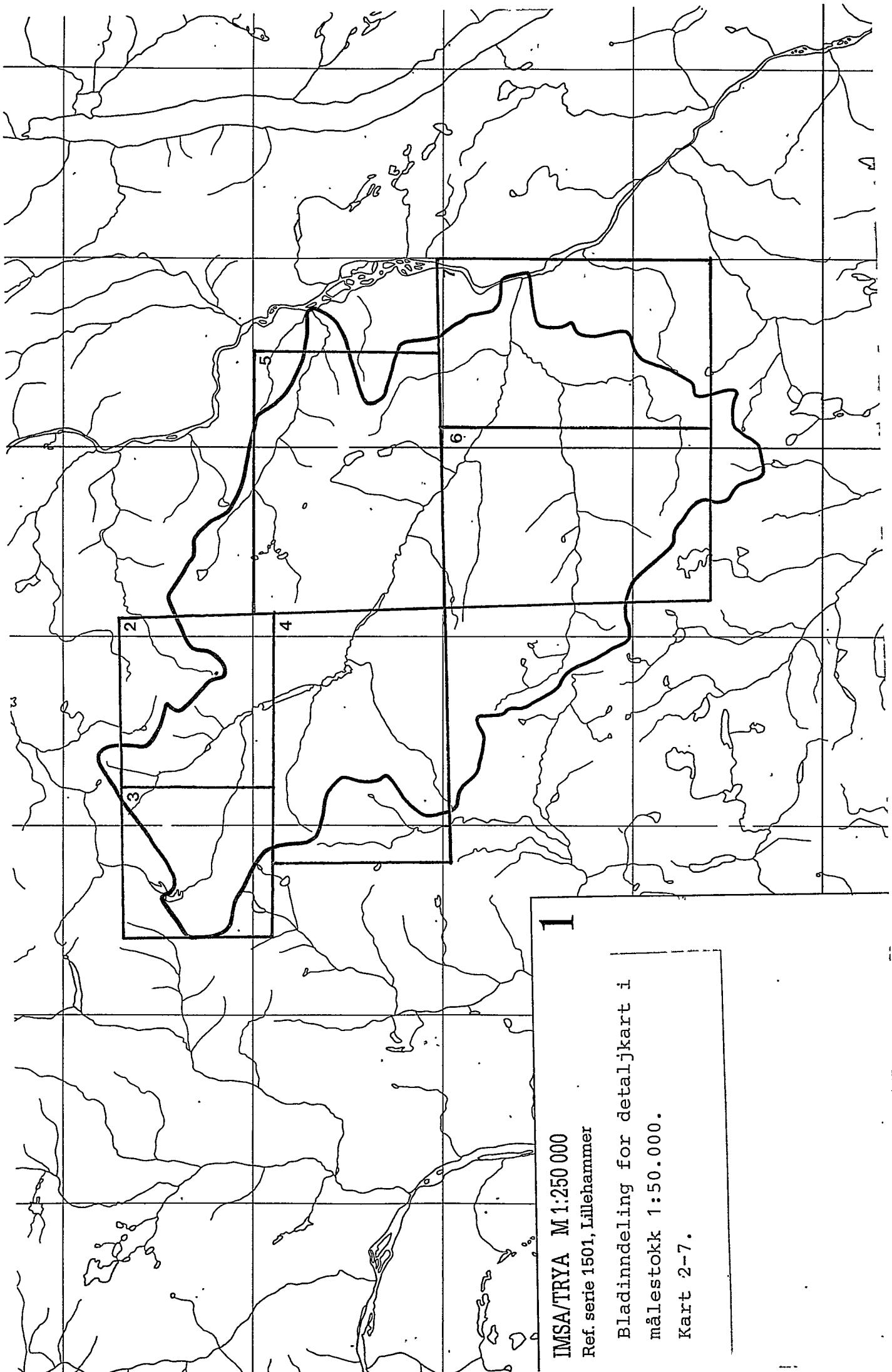
Tall ut for tegnene refererer til registreringsnummer (reg.nr.) i rapporten.

Sirkel omkring et reg.nr. (uten annet tegn) betyr at kulturminnet er unøyaktig plassert fordi nærmere opplysninger mangler.

Grense Boundaries

Riks med røys og merke	International w/n marker	+++ ++
Fylke Kommune County District	+ + + ---	
Søkn Stedsattføring Parish Crown area	- - --	
Kirke/Kyrkje Kapell Gravplass Church Cemetery	+ + -	
Skole, forsamlingshus Hotell o.l. School meetinghouse Hotel etc.		
Våningshus Hytte kule Cabin etc	.	
Gard Sæter Bu næst Farm Chalet Shanty boatshed	.	
Tank Tårn, minnesmerke o.l. Tank Tower monument etc	.	
Fabrikk kraftverk o.l. Større Mindre	.	
Industry : røver station etc Large Small		
Gruve Steinbrott Grustak Mine Quarry	++	+
Flyplass Landingsplass Radiostasjon	--	⊕ + -
Anlegg Landing ground Radio station		⊕ + :
Spyllyhamn Ankerplass for båt	---	
Seaplane base Anchorage Seaplane Boat	⊕ + :	
Fyr Lykt Sjømerke Radiolys fyr etc	○ ○ *	
Lighthouse, Light Beacon Air nav etc etc		
Høy punkt Høgdepunkt Kontrollert Ukontrollert	++	
Høyde over vann Kontrollert Ukontrollert	--	
Skog Tregruppe Woods Group of trees		
Myr Torvtak Marsh, Peat cuttings		
Kystlinje med tørftall Kurven g til for djupn		
Shoreline with foreshore flat Depth curve and sounding		
Båe i vassflata og under vann Rock Awash Sunken	.	

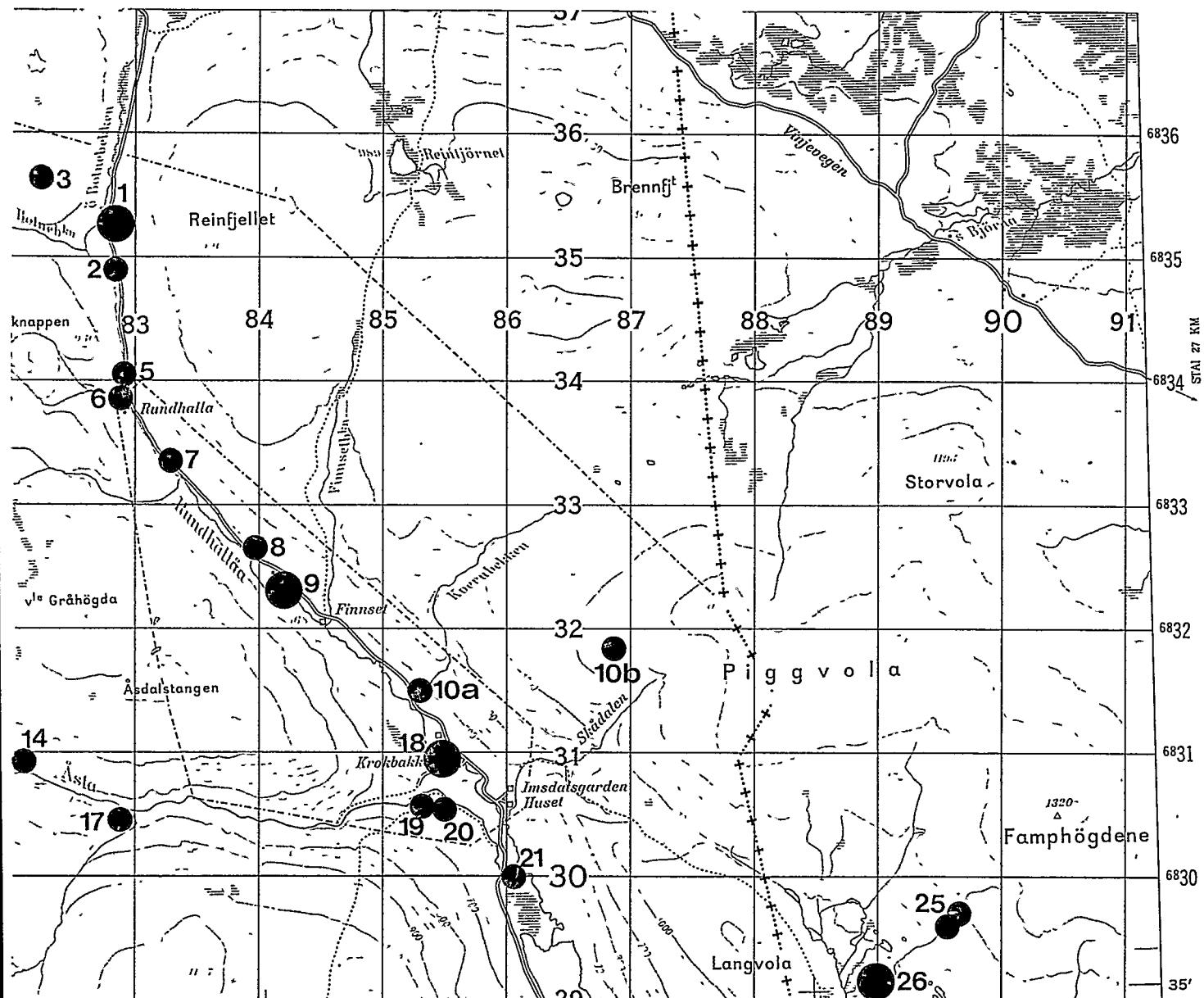
Veg Roads	Fast dekke Hard surface	Grusdekke Loose or light surface
Motorveg Dual highway	=====	=====
Riksveg Vegnummer Europaveg Riksveg	===== E6 =====	===== 10 =====
State road Route marker Europe State road		
Fylkesveg County road	=====	=====
Kommunal veg District road	--- ---	
Privat veg Vegbom Private road Road barrier	=====	:
Kjerreveg Merkt sti Carr track Path with markers		
Tydelig sti Lite synlig sti Distinct path, Track		
Veg under bygging Vinterveg	=====	=====
Road under construction Winter road		
Bilferje Mindre ferje Car ferry, Passenger ferry		
Jernbane Railroads		
Dobbelt spor Enkelt spor Stasjon og stoppeplass	++	---
Double track, Single track Station Halt		
Under bygging eller nedlagt Small spur	---	---
Inoperative Narrow gauge		
Tunnel Overbygg Bru	--	
Tunnel, Snowshed Bridge	= = = =	====
Planovergang Veg over veg under jernbane		
Level crossing, Underpass „Overpass		
Elektrisk sporveg, trallebane Taubane skihels		
Electric car line Aerial cableway ski lift		
Telegraf, telefonlinje Kraftlinje		
Telegraph line telephone line Power line		

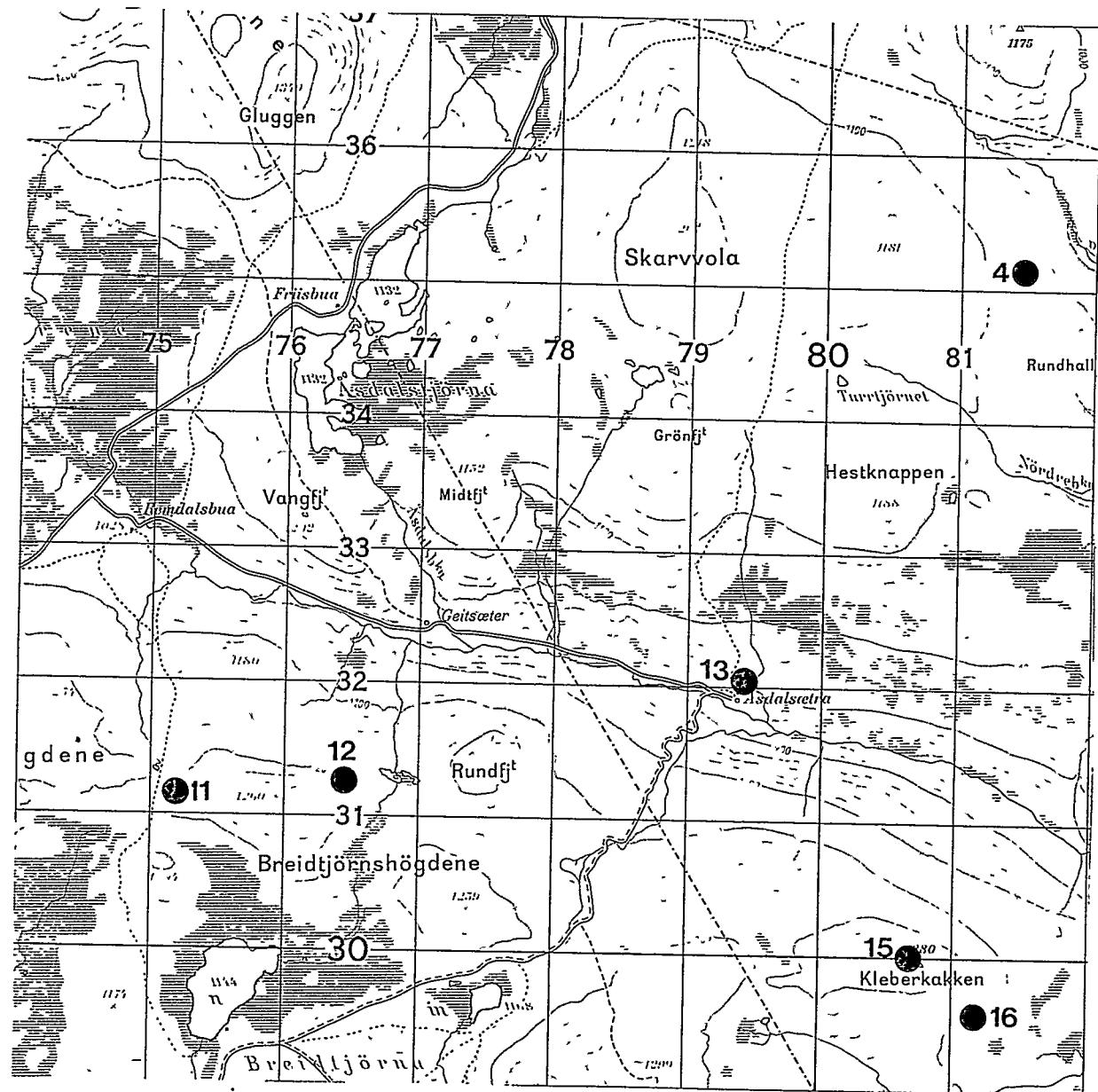

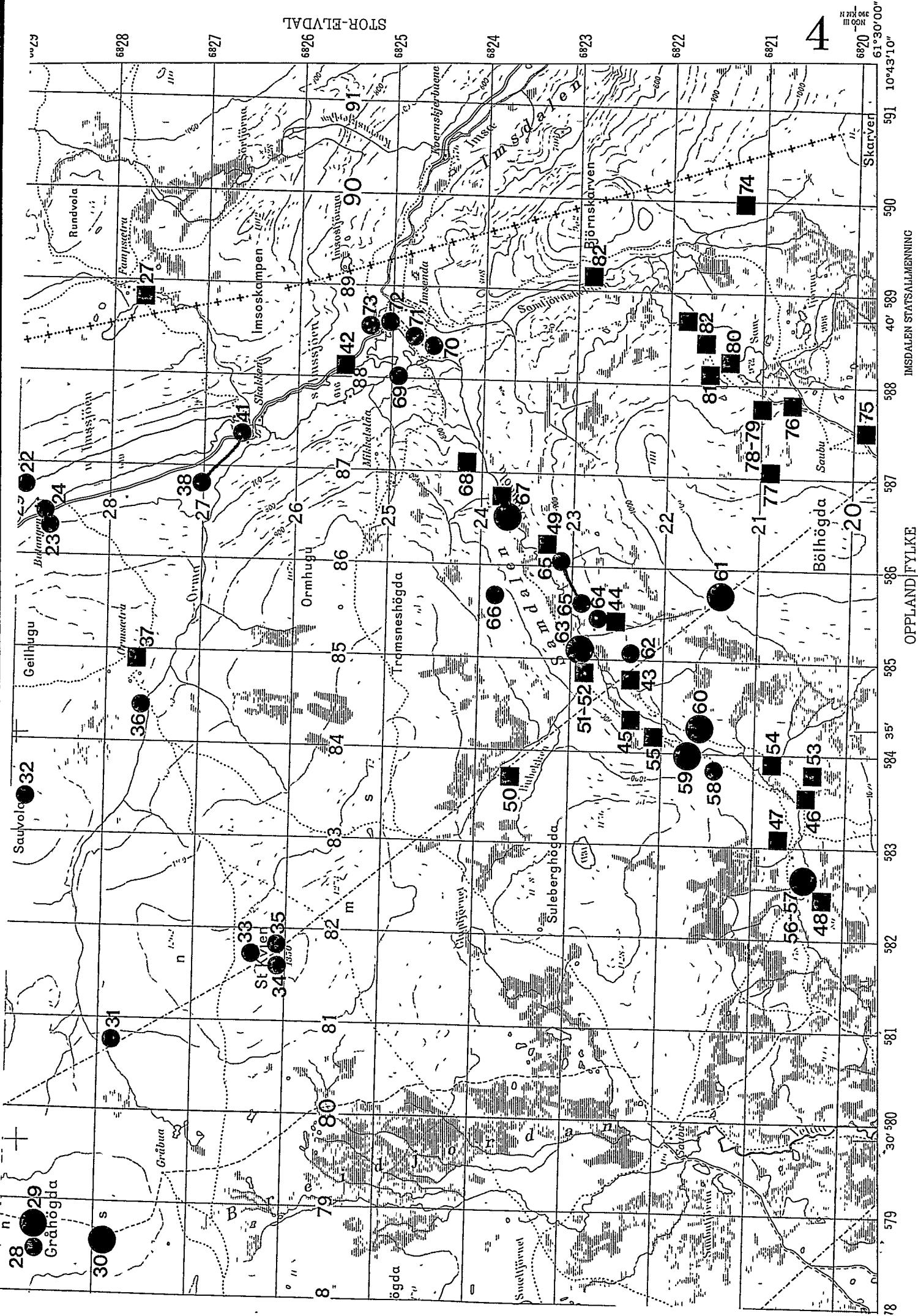
IMSA/TRYA M 1:250 000

Ref. serie 1501, Lillehammer

Bladinndeling for detaljkart i
målestokk 1:50 000.
Kart 2-7.

Kartblad 1818II Tmsdalen

